

ΤΜΗΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑΣ
ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2025-2026

Πίνακας Περιεχομένων

A. Γενική περιγραφή Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών	3
1. Απονεμόμενος τίτλος σπουδών	3
2. Επίπεδο τίτλου σπουδών	3
3. Εισαγωγή στο Τμήμα Κοινωνιολογίας	3
4. Αναγνώριση μαθημάτων που έχουν διδαχθεί σε άλλα ΑΕΙ/Τμήματα	4
5. Προϋποθέσεις απονομής τίτλου σπουδών και κανονισμοί	5
B. Πρόγραμμα Σπουδών	6
1. Βασικά Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα	6
2. Κατηγορίες Μαθημάτων	7
3. Διάρθρωση του Προγράμματος Σπουδών	9
4. Επιστημονικές Περιοχές	12
5. Ενδεικτικό Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Ανά Εξάμηνο Φοίτησης	13
6. Γενικός Κατάλογος Προσφερόμενων Μαθημάτων	16
Γ. Περαιτέρω Σπουδές και Επαγγελματικά Δικαιώματα	23
1. Επαγγελματικά δικαιώματα αποφοίτων	23
2. Πρόσβαση σε περαιτέρω σπουδές	24
Δ. Οργάνωση Σπουδών και Φοίτηση	25
1. Κύκλος Σπουδών, Έναρξη, Διακοπή και Λήξη Μαθημάτων (Εβδομάδες διδασκαλίας)	25
2. Ανανέωση εγγραφής και Δήλωση μαθημάτων ανά εξάμηνο	25
3. Μεταβατικές Διατάξεις του Προγράμματος Σπουδών	25
4. Αξιολόγηση - Εξετάσεις	26
5. Ημερομηνία Ανακήρυξης Πτυχιούχου	27
6. Υπολογισμός Βαθμού Πτυχίου	27
7. Βεβαιώσεις και Τίτλοι Σπουδών	28
8. Τρόποι φοίτησης	28
9. E-learn - Moodle	29
E. Διοικητική Οργάνωση και Συμβουλευτική	29
1. Διευθυντής/ρια προγράμματος σπουδών ή ισοδύναμο άτομο	29
2. Συντονιστής/τρια ECTS	29
3. Ακαδημαϊκοί Σύμβουλοι, διατύπωση παραπόνων και Συνήγορος του Φοιτητή, της Φοιτήτριας ..	30
ΣΤ. Ειδικοί Κανονισμοί και Προγράμματα	30
1. Κανονισμός Πτυχιακής Εργασίας	30
2. Κανονισμός Πρακτικής Άσκησης (ΕΣΠΑ) σε φορείς εντός της Ελλάδας	33
3. Κανονισμός Προγράμματος ERASMUS+ σε Ιδρύματα της Αλλοδαπής	37
4. Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας	40
5. Πρόγραμμα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης	42
6. Χορήγηση Βεβαίωσης «Γνώσης Πληροφορικής ή/και χειρισμού Η/Υ»	46

A. Γενική περιγραφή Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών

1. Απονεμόμενος τίτλος σπουδών

Πτυχίο στην Κοινωνιολογία.

2. Επίπεδο τίτλου σπουδών

Πτυχίο τετραετούς φοίτησης.

3. Εισαγωγή στο Τμήμα Κοινωνιολογίας

3.1. Εισαγωγή με πανελλαδικές εξετάσεις

Η εισαγωγή στο Τμήμα Κοινωνιολογίας πραγματοποιείται πρωτίστως μέσω του συστήματος των πανελλαδικών εξετάσεων. Η πρόσκληση και η εγγραφή των πρωτοετών φοιτητριών/τών γίνεται κάθε ακαδημαϊκό έτος, μέσα στις οριζόμενες προθεσμίες.

3.2. Εισαγωγή με κατατακτήριες εξετάσεις

Πτυχιούχοι άλλων Τμημάτων μπορούν να εισαχθούν στο Τμήμα Κοινωνιολογίας μετά από κατατακτήριες εξετάσεις που διενεργούνται κάθε ακαδημαϊκό έτος από το Τμήμα.

Ειδικότερα, α) Πτυχιούχοι ΑΕΙ και ΤΕΙ εγγράφονται στο Γ' εξάμηνο σπουδών, β) Πτυχιούχοι διετούς και υπερ-διετούς φοίτησης αρμοδιότητας ΥΠΑΙΘΑ και άλλων Υπουργείων (καθώς και κάτοχοι ισότιμων τίτλων προς αυτά) εγγράφονται στο Α' εξάμηνο σπουδών.

Η διαδικασία κατάταξης πτυχιούχων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων και των δικαιολογητικών ορίζονται από την κείμενη νομοθεσία και αναφέρονται στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος που εκδίδεται κάθε χρόνο από το Τμήμα, τον μήνα Μάιο. Η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει την Επιτροπή Κατατακτηρίων Εξετάσεων και αποφασίζει για το πρόγραμμα των εξετάσεων. Οι ενδιαφερόμενες/νοι υποβάλλουν τη σχετική αίτησή τους από την 1η έως την 15η Νοεμβρίου.

Η επιλογή των υποψηφίων γίνεται από την Επιτροπή Κατατακτηρίων Εξετάσεων και εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος. Η εξέταση των υποψηφίων διενεργείται στα παρακάτω τρία (3) μαθήματα, η ύλη των οποίων καθορίζεται από την Επιτροπή Κατατακτηρίων Εξετάσεων του Τμήματος:

1. Ιστορία Κοινωνιολογικών Θεωριών: Κλασικοί της Κοινωνιολογίας: Κοντ, Μαρξ, Ντυρκέμ, Βέμπερ.
2. Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία: Κοινωνική Δομή, Κουλτούρα, Ταξική Διαστρωμάτωση, Κοινωνικοί θεσμοί, Διαδικασίες Κοινωνικοποίησης και Κοινωνικού Ελέγχου.
3. Εισαγωγή στη Μεθοδολογία της Κοινωνιολογικής Έρευνας.

Οι επιτυχούσες/χόντες εγγράφονται στο Πρόγραμμα Σπουδών που ισχύει κατά το ακαδημαϊκό έτος της εισαγωγής τους.

3.3. Εισαγωγή με μεταγραφή

Δικαίωμα μεταγραφής στο Τμήμα έχουν φοιτήτριες/ές που έχουν ήδη εγγραφεί σε άλλο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.) εφόσον υπάρχει αντιστοιχία με το Τμήμα προέλευσής τους. Οι ενδιαφερόμενες/οι καλούνται κάθε ακαδημαϊκό έτος να υποβάλουν ηλεκτρονική αίτηση μετεγγραφής μέσα στις οριζόμενες προθεσμίες από το Υπουργείο Παιδείας Θρησκευμάτων και Αθλητισμού.

3.4. Εισαγωγή χωρίς νέα εξέταση (στο 10% των θέσεων εισακτέων/χθεισών)

Κάτοχοι απολυτηρίου οποιουδήποτε τύπου Λυκείου μπορούν, εφόσον έχουν συμμετάσχει στις πανελλαδικές εξετάσεις, να μετέχουν στη διαδικασία για την εισαγωγή τους στο 10% των θέσεων εισακτέων/χθεισών του Τμήματος χωρίς νέα εξέταση, με βάση τη βαθμολογία της τελευταίας εξέτασής τους στα πανελλαδικώς εξεταζόμενα μαθήματα.

3.5. Ειδικές κατηγορίες εισαγωγής εισακτέων/χθεισών

Υποψήφιος/οι με σοβαρές παθήσεις μπορούν να εισαχθούν στο Τμήμα χωρίς εξετάσεις, καθ' υπέρβαση του αριθμού εισακτέων/χθεισών σε ποσοστό 5%, εφόσον είναι κάτοχοι τίτλου απόλυσης από Λύκειο ή αντίστοιχο Σχολείο της ημεδαπής ή αλλοδαπής. Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα εισαγωγής υποψηφίων υπό συγκεκριμένες και ειδικές ρυθμίσεις (π.χ. ρυθμίσεις για υποψηφίους από πληγείσες περιοχές κ.ά.).

Οι επιμέρους προϋποθέσεις εισαγωγής (κριτήρια, όροι, περιορισμοί, εξαιρέσεις, δικαιολογητικά, διαδικασίες κ.λπ.) καθώς και οι σχετικές προθεσμίες ορίζονται κάθε φορά από τις αντίστοιχες ισχύουσες διατάξεις του ΥΠΑΙΘΑ.

4. Αναγνώριση μαθημάτων που έχουν διδαχθεί σε άλλα ΑΕΙ/Τμήματα

4.1. Αναγνώριση μαθημάτων σε περίπτωση εισαγωγής μέσω κατατακτηρίων εξετάσεων

Για τις φοιτήτριες/ές που εγγράφονται στο Τμήμα Κοινωνιολογίας μετά από κατατακτήριες εξετάσεις είναι δυνατή η αναγνώριση ορισμένων μαθημάτων τα οποία έχουν ήδη διδαχθεί σε άλλα ΑΕΙ. Για να θεωρηθούν τα μαθήματα αυτά ως ισοδύναμα με τα αντίστοιχα μαθήματα του Τμήματος που απαιτούνται για την απόκτηση πτυχίου πρέπει να ισχύουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- Η φοιτήτρια - ο φοιτητής πρέπει να έχει παρακολουθήσει επιτυχώς τα μαθήματα που επιθυμεί να αναγνωριστούν, είτε σε άλλο Τμήμα του Πανεπιστημίου Κρήτης είτε σε άλλο ΑΕΙ του εσωτερικού ή του εξωτερικού.
- Πρέπει να διαπιστωθεί από την Επιτροπή Προπτυχιακών Σπουδών, σε συνεργασία με τον/την αρμόδιο/α διδάσκοντα/ουσα, η αντιστοιχία της διδαχθείσας ύλης των υπό αναγνώριση μαθημάτων με την ύλη των αντιστοιχών μαθημάτων του Τμήματος Κοινωνιολογίας, όπως αυτή αποτυπώνεται στα Περιγράμματα των Μαθημάτων: (<https://sociology.soc.uoc.gr/spoudes/lista-mathimaton-kai-perigrammata/>).
- Στην περίπτωση που διαπιστωθεί η αντιστοιχία ενός ή περισσότερων υπό αναγνώριση μαθημάτων με ένα ή περισσότερα μαθήματα του Τμήματος Κοινωνιολογίας, η/ο φοιτήτρια/τής πιστώνεται με τις αντίστοιχες Πιστωτικές Μονάδες (ECTS) που θα μετρήσουν για την απόκτηση του πτυχίου.
- Αν τα μαθήματα που αναγνωρίζονται προέρχονται από ΑΕΙ εσωτερικού, η/ο φοιτήτρια/τής διατηρεί τον βαθμό που είχε στο αναγνωριζόμενο μάθημα.
- Αν τα μαθήματα που αναγνωρίζονται σε φοιτήτρια/τή προέρχονται από ΑΕΙ του εξωτερικού τότε χρεώνεται με τις αντίστοιχες Πιστωτικές Μονάδες (ECTS) και με αντίστοιχο βαθμό, τον οποίο θα ορίσει η Επιτροπή Προπτυχιακών Σπουδών.
- Στην περίπτωση μη πλήρους αντιστοιχίας των μαθημάτων, ο/η αρμόδιος/ια διδάσκων/ουσα καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο είναι δυνατή η αναγνώριση του μαθήματος (προφορικές ή και γραπτές εξετάσεις, εργαστήρια, κ.λπ.).
- Ο αριθμός των μαθημάτων που είναι δυνατόν να αναγνωριστούν δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/4 των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη του πτυχίου.
- Σε αμφίβολες περιπτώσεις, που δεν καλύπτονται από τα παραπάνω, η Επιτροπή Προπτυχιακών Σπουδών εισηγείται στη Συνέλευση του Τμήματος που αποφασίζει για την αναγνώριση των μαθημάτων.

Ός προς τις τυπικές διαδικασίες σχετικά με την αναγνώριση μαθημάτων για φοιτητές/τριες που εισήχθησαν με κατατακτήριες εξετάσεις:

- Η φοιτήτρια - ο φοιτητής καταθέτει άπαξ αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος, στην οποία αναγράφει την αντιστοιχία των μαθημάτων που επιθυμεί να αναγνωριστούν.
- Επισυναπτόμενα στην αίτηση καταθέτει τα ακόλουθα δικαιολογητικά: (i) Βεβαίωση Αναλυτικής Βαθμολογίας από το Τμήμα προέλευσης (ii) Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Προέλευσης, με περιγραφή του μαθήματος για το οποίο αιτείται την αναγνώριση (iii) Βεβαίωση για το σύγγραμμα που διδάχθηκε στο συγκεκριμένο μάθημα.

4.2. Αναγνώριση μαθημάτων σε περίπτωση εισαγωγής χωρίς νέα εξέταση στο 10% των εισακτέων/χθεισών

Για φοιτήτριες/τές που εισάγονται στο Τμήμα Κοινωνιολογίας χωρίς νέα εξέταση στο 10% των θέσεων των εισακτέων/χθεισών, η δυνατότητα αναγνώρισης μαθημάτων που έχουν διδαχθεί και εξεταστεί επιτυχώς στο Τμήμα προέλευσης, ορίζεται με βάση τις προβλέψεις της παραγράφου 4.1 και της κείμενης νομοθεσίας. Η κατάθεση της σχετικής αίτησης γίνεται άπαξ.

4.3. Αναγνώριση μαθημάτων σε περίπτωση μεταγραφών

Οι μεταγραφόμενες/οι φοιτήτριες/τές μπορούν να κάνουν χρήση του δικαιώματος που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία από το ακαδημαϊκό έτος 2012-2013, και να υποβάλουν άπαξ αίτηση για αναγνώριση μαθημάτων τα οποία έχουν διδαχθεί και εξεταστεί επιτυχώς στο Τμήμα προέλευσής τους με τον βαθμό που είχαν λάβει στο Τμήμα Προέλευσης.

Η αναγνώριση των μαθημάτων εγκρίνεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος κατά περίπτωση και οι φοιτήτριες/τές απαλλάσσονται από την εξέταση των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών του Τμήματος υποδοχής, τα οποία διδάχτηκαν στο Τμήμα προέλευσης και δύνανται να ενταχθούν σε διαφορετικό εξάμηνο από αυτό της εγγραφής τους.

4.4. Αναγνώριση μαθημάτων εισακτέων/χθεισών με Πανελλήνιες Εξετάσεις και κατόχων πτυχίου άλλου ΑΕΙ ή ΤΕΙ

Δικαίωμα αναγνώρισης μαθημάτων προσφέρεται επίσης και σε προπτυχιακές/ούς φοιτήτριες/τές του Τμήματος Κοινωνιολογίας που εισάγονται σε αυτό με Πανελλαδικές Εξετάσεις, κατέχοντας ήδη πτυχίο ή και μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών άλλου τμήματος Α.Ε.Ι. ή Τ.Ε.Ι. Εφόσον η Συνέλευση προβεί σε αναγνώριση μαθημάτων, τότε η αναγνώριση αυτή περιλαμβάνει και την καταχώρηση της αντίστοιχης βαθμολογίας που είχε ληφθεί στο Πανεπιστήμιο προέλευσης και των αντίστοιχων πιστωτικών μονάδων (ECTS) του Τμήματος υποδοχής. Ο αριθμός των μαθημάτων που είναι δυνατόν να αναγνωριστούν δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/4 των μαθημάτων που απαιτούνται για τη λήψη πτυχίου.

4.5. Απαλλαγή μαθημάτων Γενικών Γνώσεων Αγγλικής γλώσσας

Στο Τμήμα Κοινωνιολογίας προσφέρονται μαθήματα Γενικών Γνώσεων της Αγγλικής που είναι υποχρεωτικά για τη λήψη πτυχίου. Κάθε φοιτητής/τρια έχει δικαίωμα να εξεταστεί από τη διδάσκουσα ή τον διδάσκοντα των Αγγλικών για κατάταξη σε ανώτερη βαθμίδα ή για απαλλαγή.

5. Προϋποθέσεις απονομής τίτλου σπουδών και κανονισμοί

Οι σπουδές ολοκληρώνονται το λιγότερο σε οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Η ολοκλήρωσή τους οδηγεί στην απόκτηση πτυχίου Κοινωνιολογίας, για το οποίο απαιτείται η επιτυχής εξέταση σε σαράντα οκτώ (48) εξαμηνιαία μαθήματα: Κάθε εξαμηνιαίο μάθημα αντιστοιχεί σε ορισμένο αριθμό πιστωτικών μονάδων ECTS. Τα μαθήματα του Τμήματος χωρίζονται σε αυτά που έχουν έξι (6) και αυτά που έχουν πέντε (5) ECTS, ανάλογα με το είδος τους, σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών. Ο ελάχιστος αριθμός πιστωτικών μονάδων που απαιτείται για την απόκτηση του πτυχίου Κοινωνιολογίας είναι διακόσια σαράντα πέντε (245) ECTS. Για τον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου λαμβάνεται υπόψη η βαθμολογία των μαθημάτων σε συνδυασμό με τις πιστωτικές τους μονάδες (ECTS).

Για την απόκτηση του πτυχίου του Τμήματος Κοινωνιολογίας, οι φοιτήτριες/τές υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν με επιτυχία σε μαθήματα υποχρεωτικά και επιλογής σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σπουδών.

Οι φοιτήτριες/τές μπορούν επιπλέον να επιλέξουν να εκπονήσουν πτυχιακή διπλωματική εργασία ή/και να κάνουν πρακτική άσκηση.

Ως «ημερομηνία Ανακήρυξης Πτυχιούχου» ορίζεται η ημερομηνία κατάθεσης από τον/την διδάσκοντα/ουσα της βαθμολογίας του τελευταίου μαθήματος που απαιτείται από το Πρόγραμμα Σπουδών για την ολοκλήρωση των σπουδών της/του φοιτήτριας/τή.

B. Πρόγραμμα Σπουδών

1. Βασικά Προσδοκώμενα Μαθησιακά Αποτελέσματα

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Κοινωνιολογίας περιέχει προσφερόμενα μαθήματα, τα οποία, ανάλογα με το περιεχόμενο και εν γένει τον χαρακτήρα τους, διαρθρώνονται σε κατηγορίες, έτσι ώστε να υπηρετηθούν δύο γενικοί στόχοι:

A. Να προσφερθούν θεμελιώδεις γνώσεις στον επιστημονικό κλάδο της Κοινωνιολογίας που υπηρετεί το Τμήμα.

B. Να προσφερθούν πιο εξειδικευμένες γνώσεις σε επιμέρους γνωστικά αντικείμενα και πεδία έρευνας της Κοινωνιολογίας.

Τα προσφερόμενα μαθήματα και οι άλλες ακαδημαϊκές δραστηριότητες του Τμήματος αποσκοπούν στην εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την επιστημονική έρευνα, στόχος που εξυπηρετείται στη συνέχεια και κατεξοχήν από τα μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών.

Οι σπουδές στο Τμήμα Κοινωνιολογίας είναι δομημένες με τρόπο ώστε να εξασφαλίζουν την ευρύτερη κοινωνιολογική γνώση, γνώσεις στα ιδιαίτερα πεδία της κοινωνιολογίας αλλά και γνώσεις από άλλους κλάδους των κοινωνικών επιστημών. Έτσι το Πρόγραμμα Σπουδών οργανώνεται γύρω από τις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

- γενικές κοινωνιολογικές θεωρίες,
- ανάλυση κοινωνικών δομών,
- μέθοδοι και τεχνικές κοινωνικής έρευνας,
- κοινωνιολογικές προσεγγίσεις σε ειδικές επιστημονικές περιοχές/κατευθύνσεις,
- συναφή γνωστικά αντικείμενα των κοινωνικών επιστημών..

Παράλληλα με έναν βασικό κορμό μαθημάτων (υποχρεωτικών και υποχρεωτικά επιλεγόμενων), που διδάσκονται κατά τα δύο πρώτα έτη σπουδών και εξοπλίζουν τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Τμήματος με γνώσεις υποβάθρου, το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος προσφέρει τη δυνατότητα ειδίκευσης/εμβάθυνσης σε δύο κύριες περιοχές κοινωνιολογικού στοχασμού και κοινωνικής έρευνας: την Επιστημονική Περιοχή (ΕΠ) Α: «Κοινωνικοί Μετασχηματισμοί, Ανισότητες, Δικαιώματα» και την Επιστημονική Περιοχή (ΕΠ) Β: «Πολιτισμός: Κοινωνικές Πρακτικές και Συγκρούσεις». Σε κάθε μία από τις δύο περιοχές αντιστοιχούν πιο εστιασμένα μαθήματα. Στο τρίτο έτος των σπουδών, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές του Τμήματος έχουν τη δυνατότητα, εφόσον το επιθυμούν, να επιλέξουν μία από τις δύο ΕΠ. Τα μαθήματα που δεν εντάσσονται σε καμία από τις δύο ΕΠ έχουν έναν διατομεακό ή διαθεματικό χαρακτήρα (αναλυτικότερα, βλ. εδώ, 6.4.).

Με την ολοκλήρωση των απαιτούμενων μαθημάτων και σεμιναρίων που οδηγούν στην απόκτηση πτυχίου, οι φοιτήτριες/τές του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, θα είναι σε θέση

να στοχάζονται κριτικά πάνω στις βασικές προσεγγίσεις της κλασικής και σύγχρονης κοινωνιολογικής θεωρίας. Παράλληλα, θα έχουν αποκτήσει δεξιότητες στις μεθόδους και τεχνικές της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες, γεγονός που θα τους επιτρέψει να προσεγγίζουν τα σύγχρονα πεδία της κοινωνιολογικής έρευνας, να κατανοούν και να αναλύουν σε βάθος τα κοινωνικά φαινόμενα της εποχής μας. Ειδικότερα, με την αποφοίτησή τους οι φοιτήτριες/τές θα είναι σε θέση να:

1. Ενεργοποιούν την θεωρητική τους γνώση για την κατανόηση των κοινωνικών δομών, των σύγχρονων θεσμών, των κοινωνικών αλληλοδράσεων και σχέσεων και της ανθρώπινης συμπεριφοράς.
2. Αξιοποιούν τις γνώσεις τους για την διεξαγωγή πρωτογενών ποιοτικών και ποσοτικών ερευνών και την ανάλυση δευτερογενών επιστημονικών δεδομένων.
3. Εργάζονται τόσο αυτόνομα όσο και σε επίπεδο ομάδας υιοθετώντας την κοινωνιολογική αλλά και την διεπιστημονική οπτική σε ζητήματα κοινωνικής έρευνας.
4. Αναγνωρίζουν την συμβολή τους ως κοινωνικοί επιστήμονες στον εργασιακό τους χώρο και να επιδεικνύουν επαγγελματική και κοινωνική υπευθυνότητα σε θέματα ανισοτήτων και διαφορετικότητας.
5. Επικοινωνούν την κοινωνιολογική τους γνώση στον δημόσιο λόγο και χώρο, στα κέντρα λήψης αποφάσεων και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

2. Κατηγορίες Μαθημάτων

Το Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος δομείται από τις παρακάτω κατηγορίες μαθημάτων:

Υποχρεωτικά Μαθήματα Υποβάθρου (ΥΠΟ)

Τα υποχρεωτικά μαθήματα (ΥΠΟ) έχουν ένα γενικό-εισαγωγικό χαρακτήρα με στόχο τη μύηση στη θεμελιακή «εγκύκλια» γνώση στην Κοινωνιολογία και προσφέρουν ένα βασικό σώμα γνώσεων, απαραίτητο για κάθε κοινωνιολόγο αλλά και πιο γενικά για κάθε κοινωνικό επιστήμονα. Το περιεχόμενό τους έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να εισάγουν στη θεωρία και τις μεθόδους των κοινωνικών επιστημών γενικά και ειδικότερα της κοινωνιολογίας, και είναι υποχρεωτικά για τη λήψη πτυχίου. Κατά τα πρώτα τρία εξάμηνα σπουδών, οι φοιτητές/τριες συμπληρώνουν το εξαμηνιαίο πρόγραμμα σπουδών τους με υποχρεωτικά επιλεγόμενες παραδόσεις υποβάθρου (μαθήματα με σήμανση ΥΕΠΥ, (βλέπε αμέσως παρακάτω), με στόχο την ενίσχυση των γνώσεων τους σε κρίσιμες περιοχές της σύγχρονης κοινωνιολογικής θεωρίας και έρευνας.

Στα Υποχρεωτικά Μαθήματα συμπεριλαμβάνονται και τα μαθήματα Γενικών Γνώσεων της Αγγλικής γλώσσας (ΑΓΓΚ), αρθρωμένα σε τέσσερα επίπεδα διδασκαλίας, με στόχο την εξοικείωση των φοιτητών/τριών με την ορολογία της κοινωνιολογίας στην αγγλική. Το μάθημα της Ξένης Γλώσσας διδάσκεται τρεις (3) ώρες την εβδομάδα σε προσδευτική σειρά τεσσάρων (4) εξαμήνων, τα οποία αντιστοιχούν στις βαθμίδες Α, Β, C, D.

Οι φοιτητές/ριες που επιθυμούν να παρακολουθήσουν άλλη γλώσσα (Γαλλικά, Γερμανικά, Ιταλικά, Ισπανικά) θα πρέπει να την επιλέξουν από το Τμήμα της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών στο οποίο διδάσκεται. Όταν δεν προσφέρεται, μπορούν να την επιλέξουν από άλλο Τμήμα του Πανεπιστημίου. Εφόσον επιλέξουν άλλη γλώσσα, απαλλάσσονται από την παρακολούθηση των μαθημάτων αγγλικής γλώσσας.

Μαθήματα Ειδικού Υποβάθρου Επιστημονικής Περιοχής (ΕΠ)

Οι φοιτητές/τριες του Τμήματος έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο Επιστημονικές Περιοχές: «Κοινωνικοί Μετασχηματισμοί, Ανισότητες, Δικαιώματα» (Α) και «Πολιτισμός: Κοινωνικές Πρακτικές και Συγκρούσεις» (Β). Τα μαθήματα Ειδικού Υποβάθρου (ΕΠΑ και ΕΠΒ) έχουν πιο εστιασμένο χαρακτήρα και λειτουργούν εισαγωγικά, ως «πύλες εισόδου» σε αυτές τις επιστημονικές περιοχές, στο πλαίσιο των οποίων στη συνέχεια εντάσσονται μαθήματα επιλογής (ΥΕΠ) και σεμινάρια (ΥΕΣ).

Οι φοιτήτριες/τές που θα επιλέξουν Επιστημονική Περιοχή πρέπει να ολοκληρώσουν επιτυχώς πέντε (5) μαθήματα Ειδικού Υποβάθρου ΕΠ από την περιοχή της επιλογής τους. Μπορούν ελεύθερα να επιλέξουν άνω των πέντε μαθημάτων Ειδικού Υποβάθρου ΕΠ, από την ίδια Επιστημονική Περιοχή ή από την άλλη, όμως τα επιπλέον αυτά μαθήματα θα προσμετρηθούν στο ατομικό τους πρόγραμμα ως επιλεγόμενα μαθήματα (ΥΕΠ).

Ο επιμερισμός των μαθημάτων σε επιστημονικές περιοχές έχει στόχο να βοηθήσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να επιλέξουν προσωπικά τις περιοχές και τα αντικείμενα στα οποία επιθυμούν να επικεντρώσουν τη μελέτη τους, χωρίς την ίδια στιγμή να αποκλείεται η επαφή τους με αντικείμενα πέραν της Επιστημονικής Περιοχής που έχουν επιλέξει. Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι οργανωμένο με ευελιξία, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η ευρύτητα των γνώσεων των φοιτητών/τριών.

Επιλεγόμενα Μαθήματα: Παραδόσεις και Σεμινάρια (ΥΕΠ, ΥΕΠΥ και ΥΕΠΣ)

Πρόκειται για μαθήματα με τη μορφή των παραδόσεων (ΥΕΠ) ή των σεμιναρίων (ΥΕΠΣ) που συγκροτούν τον κύριο όγκο των θεματικών αντικειμένων που περιλαμβάνει το Πρόγραμμα Σπουδών. Στην περίπτωση των μαθημάτων με μορφή παραδόσεων, οι φοιτητές/τριες εφοδιάζονται με εστιασμένες γνώσεις κυρίως σε επιμέρους πεδία της κοινωνιολογικής θεωρίας και έρευνας, όπως αυτά διαμορφώνονται στο πλαίσιο του σύγχρονου καταμερισμού της εργασίας στην επιστήμη της Κοινωνιολογίας.

Στα επιλεγόμενα μαθήματα συμπεριλαμβάνονται και τρία (3) μαθήματα υποβάθρου (ΥΕΠΥ) που έχουν εισαγωγικό χαρακτήρα και προσφέρονται στα δύο πρώτα έτη από έναν κατάλογο επιλεγόμενων μαθημάτων υποβάθρου (βλ. τον σχετικό κατάλογο). Για τον υπολογισμό των μαθημάτων που οδηγούν στη λήψη του πτυχίου δεν προσμετρώνται περισσότερα από τρία (3) μαθήματα ΥΕΠΥ. Εφόσον ένας φοιτητής, μια φοιτήτρια ολοκληρώσουν επιπλέον μαθήματα ΥΕΠΥ αυτά θα αναφέρονται στο Παράρτημα Διπλώματος, έγγραφο το οποίο συνοδεύει την έκδοση πτυχίου.

Τα σεμινάρια οργανώνονται με στόχο την άσκηση των φοιτητών/τριών στην επιστημονική έρευνα και την εκπόνηση σεμιναριακών εργασιών, οι οποίες παρουσιάζονται προφορικά και κατατίθενται σε γραπτή μορφή. Η ιδιαιτερότητα του σεμιναριακού μαθήματος έγκειται στον εργαστηριακό και τον ερευνητικό τους χαρακτήρα, όπως επίσης στη συλλογική δουλειά και την ενεργητική συμμετοχή των φοιτητών/τριών που καλούνται να λειτουργήσουν όχι εξατομικευμένα αλλά ως μέλη μιας, τρόπον τινά, ερευνητικής ομάδας. Τα μαθήματα σεμιναριακού χαρακτήρα, λόγω των ιδιαιτεροτήτων τους, προσφέρονται σε μικρές ομάδες φοιτητών/τριών και είναι υποχρεωτική η παρακολούθησή τους. Εξάλλου, λόγω του εξειδικευμένου χαρακτήρα των σεμιναρίων, για καθένα από αυτά ορίζονται από την/τον διδάσκουσα/οντα προαπαιτούμενα μαθήματα που οι ενδιαφερόμενες/οι για το σεμινάριο πρέπει να έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς. Λόγω όλων των παραπάνω μαθησιακών απαιτήσεων των σεμιναρίων, αυτά απευθύνονται σε μεγαλύτερα έτη σπουδών (οι φοιτητές/τριες μπορούν να δηλώσουν σεμιναριακά μαθήματα από το έκτο εξάμηνο και εξής) και αντιστοιχούν σε έξι ECTS έκαστο. Για να πάρουν πτυχίο οι φοιτητές/τριες οφείλουν να έχουν περάσει πέντε (5) σεμινάρια.

Ορισμένα από τα επιλεγόμενα μαθήματα συνδέονται με κάποια από τις δύο επιστημονικές περιοχές του Προγράμματος Σπουδών (ΥΕΠΑ, ΥΕΠΒ, ΥΕΠΣΑ, ΥΕΠΣΒ). Τα υπόλοιπα ονομάζονται «Διαθεματικά» (ΥΕΠΑΔ, ΥΕΠΣΔ).

Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΛΕ)

Πρόκειται για μαθήματα διεπιστημονικής κατάρτισης που συμπληρώνουν τα Επιλεγόμενα Μαθήματα του Προγράμματος Σπουδών του Τμήματος και προσφέρονται από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Κρήτης ή έπειτα από ειδική απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος από άλλα πανεπιστήμια της Ελλάδας ή του εξωτερικού, στο πλαίσιο της κινητικότητας των φοιτητών/τριών μέσω των ποικίλων προγραμμάτων Erasmus και των συνεργασιών με Ακαδημαϊκά Ιδρύματα της Ελλάδας και της αλλοδαπής.

Στα Μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής συγκαταλέγονται τα διατμηματικά μαθήματα των Τμημάτων της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών, εφόσον δεν εντάσσονται στο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Κοινωνιολογίας, αλλά και τα ιδρυματικά μαθήματα του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Στο Πρόγραμμα Σπουδών προβλέπεται η επιλογή τριών (3) μαθημάτων Ελεύθερης Επιλογής (ΕΛΕ), τα οποία εντάσσονται στο ατομικό πρόγραμμα σπουδών κάθε φοιτήτριας/τή του Τμήματος Κοινωνιολογίας.

Εάν επιλεγούν λιγότερα από τρία (3) μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής ή δεν επιλεγεί κανένα, ο απαιτούμενος αριθμός μαθημάτων για τη λήψη του πτυχίου συμπληρώνεται από τις προσφερόμενες παραδόσεις μαθημάτων του Προγράμματος Σπουδών (ΥΕΠ).

Ηλεκτρονική ανάρτηση περιεχομένου μαθημάτων.

Το περιεχόμενο των μαθημάτων και των σεμιναρίων αναρτάται ηλεκτρονικά στην πλατφόρμα e-Learn και είναι διαθέσιμο στις/στους φοιτήτριες/τές που τα έχουν δηλώσει στο αντίστοιχο εξάμηνο.

Πρακτική Άσκηση

Η Πρακτική Άσκηση είναι προαιρετική και μπορεί να δηλωθεί από το 5ο εξάμηνο και έπειτα. Η συμμετοχή στην Πρακτική Άσκηση εκτιμάται ως σημαντική ευκαιρία σύνδεσης των θεωρητικών γνώσεων με την εμπειρική πραγματικότητα και πραγματοποιείται σε συνεργαζόμενους φορείς που έχουν συνάφεια με τα γνωστικά αντικείμενα που προσφέρονται στο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος. Στοχεύει αφενός στην εκπαίδευση των επιλεγόμενων φοιτητών/τριών σε πραγματικές εργασιακές συνθήκες και στην απόκτηση από μέρος τους πολύτιμης εργασιακής εμπειρίας· αφετέρου συντελεί στην κινητοποίηση του ενδιαφέροντος δημόσιων και ιδιωτικών φορέων και εταιρειών για την ανάπτυξη ενός δικτύου επαφών, το οποίο θα στηρίζει την ομαλή ένταξη των αποφοίτων στην αγορά εργασίας. Η Πρακτική Άσκηση ισοδυναμεί με ένα μάθημα επιλογής. (Αναλυτικότερα βλ. πιο κάτω, 20: Κανονισμός Πρακτικής Άσκησης).

Πτυχιακή Εργασία

Στο τέταρτο έτος των σπουδών τους, οι φοιτήτριες/τές του Τμήματος έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν Πτυχιακή Εργασία, η οποία είναι προαιρετική. Πρόκειται για μια σύνθετη ερευνητική διαδικασία που ενισχύει την εξοικείωση με τη μεθοδολογία και τη συγγραφή επιστημονικής εργασίας, αξιοποιώντας και εξελίσσοντας την εμπειρία των σεμιναριακών μαθημάτων. Επιπλέον, αποτελεί σημαντικό εφόδιο για την ακαδημαϊκή και ερευνητική εξέλιξη σε μεταπτυχιακό επίπεδο. Η Πτυχιακή Εργασία διαρκεί δύο συνεχόμενα εξάμηνα και ισοδυναμεί με δύο μαθήματα επιλογής και ένα σεμινάριο (αναλυτικότερα βλέπε πιο κάτω: Κανονισμός Πτυχιακής Εργασίας).

3. Διάρθρωση του Προγράμματος Σπουδών

Το Πρόγραμμα Σπουδών διαρθρώνεται κλιμακωτά σε αλυσίδες μαθημάτων που ξεκινούν από μαθήματα υποβάθρου (ΥΠΟ), κατ' επιλογήν μαθήματα υποβάθρου (ΥΕΠΥ) και γενικών γνώσεων (ΑΓΓΚ). Ακολουθούν μαθήματα Ειδικού Υποβάθρου (ΕΠΑ και ΕΠΒ) που στοχεύουν να εισάγουν τους φοιτητές και τις φοιτήτριες στις δύο Επιστημονικές Περιοχές του Προγράμματος Σπουδών. Το πρόγραμμα ολοκληρώνεται με Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικές Παραδόσεις και Σεμινάρια που κατανέμονται στις δύο Επιστημονικές Περιοχές (ΥΕΠΑ, ΥΕΠΒ, ΥΕΠΣΑ, ΥΕΠΣΒ) ή δεν εμπίπτουν σε αυτές και είναι διαθεματικά (ΥΕΠΔ, ΥΕΠΣΔ), καθώς και με μαθήματα ελεύθερης επιλογής (ΕΛΕ).

Οι σπουδές ολοκληρώνονται σε οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Κάθε εξαμηνιαίο μάθημα αντιστοιχεί σε ορισμένο αριθμό πιστωτικών μονάδων ECTS. Η ολοκλήρωσή τους οδηγεί στην απόκτηση πτυχίου Κοινωνιολογίας, για το οποίο απαιτείται η επιτυχής εξέταση σε σαράντα οκτώ (48) εξαμηνιαία μαθήματα. Ο ελάχιστος αριθμός πιστωτικών μονάδων που απαιτείται για την απόκτηση του πτυχίου Κοινωνιολογίας είναι διακόσια σαράντα πέντε (245) ECTS.

Από το σύνολο των σαράντα οκτώ (48) μαθημάτων που απαιτούνται για την απόκτηση πτυχίου:

- Εικοσιένα (21) μαθήματα είναι Υποβάθρου [υποχρεωτικά (ΥΠΟ)] εκ των οποίων τέσσερα (4) μαθήματα είναι Γενικών Γνώσεων (Ξένης Γλώσσας).
- Τρία (3) Κατ' Επιλογήν μαθήματα Υποβάθρου (ΥΕΠΥ).
- Πέντε (5) μαθήματα είναι Ειδικού Υποβάθρου Επιστημονικής Περιοχής (ΕΠΑ, ΕΠΒ).
- Ένδεκα (11) μαθήματα ειδίκευσης είναι Υποχρεωτικά Επιλεγόμενες Παραδόσεις (ΥΕΠΑ, ΥΕΠΒ, ΥΕΠΔ).
- Πέντε (5) μαθήματα είναι Υποχρεωτικά Επιλεγόμενα Σεμινάρια ανάπτυξης δεξιοτήτων (ΥΕΠΣΑ, ΥΕΠΣΒ, ΥΕΠΣΔ).
- Τρία (3) μαθήματα μπορεί να είναι Ελεύθερης Επιλογής (ΕΛΕ). Οι φοιτητές/τριες έχουν τη δυνατότητα να αντικαταστήσουν κάποιο ή κάποια από τα μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής με μαθήματα Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά (ΥΕΠΑ, ΥΕΠΒ, ΥΕΠΔ).
- Η Πτυχιακή Εργασία (ΠΤΥΚ400, 401) είναι προαιρετική.
- Η Πρακτική Άσκηση (ΠΡΑΚ500) είναι προαιρετική.

Κατηγορίες Μαθημάτων:

Υποχρεωτικά Υποβάθρου (ΥΠΟ)	17
Υποχρεωτικά Υποβάθρου (Ξένης Γλώσσας) (ΥΠΟΓΓ)	4
Υποχρεωτικά Επιλεγόμενες Παραδόσεις Υποβάθρου (ΥΕΠΥ)	3
Ειδικού Υποβάθρου Επιστημονικής Περιοχής (ΕΠ)	5
Υποχρεωτικά Επιλεγόμενες Παραδόσεις (ΥΕΠ)	11
Υποχρεωτικά Επιλεγόμενα Σεμινάρια (ΥΕΠΣ)	5
Ελεύθερης Επιλογής (ΕΛΕ)	3
Σύνολο	48

Στα δύο πρώτα έτη σπουδών προσφέρονται εικοσιένα (21) υποχρεωτικά μαθήματα υποβάθρου. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται δώδεκα (12) παραδόσεις υποχρεωτικών μαθημάτων (ΥΠΟ), πέντε (5) υποχρεωτικά εργαστήρια (ΥΠΟ-ΕΡΓ) που είναι οργανικά συνδεδεμένα με αντίστοιχες υποχρεωτικές παραδόσεις¹ και τέσσερα (4) μαθήματα γενικής γνώσης, δηλαδή παραδόσεις ξένων γλωσσών για κοινωνιολόγους (ΑΓΓΚ). Το πρόγραμμα των δύο πρώτων ετών ολοκληρώνεται με τρία (3) κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά Μαθήματα Υποβάθρου (ΥΕΠΥ). Στην περίπτωση που οι φοιτήτριες/τές εγγραφούν και ολοκληρώσουν περισσότερα από τα τρία (3) μαθήματα ΥΕΠΥ που αντιστοιχούν στα τρία πρώτα εξάμηνα των σπουδών τους, τα επιπλέον αυτά μαθήματα ΥΕΠΥ δεν υπολογίζονται για τη λήψη του πτυχίου, και αναγράφονται ως ολοκληρωμένα μαθήματα μόνο στο Παράρτημα Διπλώματος.

---

¹ Πρόκειται για τα μαθήματα Μέθοδοι και Τεχνικές της Κοινωνιολογικής Έρευνας: Ποιοτικές Μέθοδοι, Κοινωνική Στατιστική Ι, Κοινωνική Ιστορία, Κοινωνική Θεωρία ΙΙ : Κλασικοί Θεωρητικοί και Κοινωνική Θεωρία ΙΙΙ: Σύγχρονοι Θεωρητικοί που είναι οργανικά συνδεδεμένα με αντίστοιχα εργαστήρια και η δήλωση του εργαστηριακού μαθήματος προϋποθέτει τη δήλωση της αντίστοιχης παράδοσης στο ίδιο εξάμηνο.

Στο 5ο εξάμηνο οι φοιτήτριες/τές μπορούν είτε να δηλώσουν την επιλογή μίας από τις δύο επιστημονικές περιοχές που προσφέρει το Πρόγραμμα Σπουδών: «Κοινωνικοί Μετασχηματισμοί, Ανισότητες, Δικαιώματα» (Α) ή «Πολιτισμός: Κοινωνικές Πρακτικές και Συγκρούσεις» (Β) είτε να μην ενταχθούν σε κάποια από τις δύο επιστημονικές περιοχές και να οργανώσουν με ευέλικτο τρόπο το ατομικό τους πρόγραμμα σπουδών.

Συνοπτικά, για την απόκτηση πτυχίου οι φοιτήτριες/τές, στο τρίτο και τέταρτο έτος οφείλουν να παρακολουθήσουν:

α) Πέντε (5) Μαθήματα Ειδικού Υποβάθρου Επιστημονικής Περιοχής (ΕΠΑ, ΕΠΒ), ως εξής:

- Όσες/οι φοιτήτριες/τές επιλέξουν μία Επιστημονική Περιοχή, θα πρέπει υποχρεωτικά να δηλώσουν πέντε (5) μαθήματα Ειδικού Υποβάθρου αυτής της Περιοχής. Ακολούθως έχουν δικαίωμα να επιλέξουν μαθήματα της άλλης Επιστημονικής Περιοχής ή τα διαθεματικά έτσι ώστε να συμπληρώσουν τον απαιτούμενο για τη λήψη του πτυχίου αριθμό των Κατ' Επιλογή Υποχρεωτικών Μαθημάτων (ΥΕΠ).
- Οι φοιτητές/τριες που δεν επέλεξαν Επιστημονική Περιοχή δεν έχουν αντίστοιχους περιορισμούς, αλλά οφείλουν να δηλώσουν πέντε (5) μαθήματα Επιστημονικής Περιοχής (ΕΠΑ, ΕΠΒ), με τον περιορισμό να μην είναι και τα πέντε από την ίδια Περιοχή.
- Όταν τα μαθήματα ΕΠΑ σε ένα ατομικό πρόγραμμα σπουδών είναι πέραν των πέντε απαιτούμενων, χρεώνονται ως ΥΕΠΑ και αντίστοιχα τα επιπλέον ΕΠΒ ως ΥΕΠΒ κατά τον έλεγχο του πτυχίου.

β) Έντεκα (11) Κατ' Επιλογή Υποχρεωτικές Παραδόσεις (ΥΕΠΑ, ΥΕΠΒ, ΥΕΠΔ), ως εξής:

- Για όσες/ους επιλέξουν μια Επιστημονική Περιοχή, έξι (6) από τα ένδεκα ΥΕΠ θα πρέπει να προέρχονται από την Επιστημονική Περιοχή που έχουν επιλέξει.
- Οι φοιτητές/τριες που δεν θα επιλέξουν κάποια από τις δύο Επιστημονικές Περιοχές οφείλουν να περάσουν και αυτοί έντεκα (11) Κατ' Επιλογή Υποχρεωτικές Παραδόσεις, συνδυαστικά και από τις δύο περιοχές, συμπεριλαμβανομένων και των διαθεματικών μαθημάτων.

γ) Πέντε (5) Σεμινάρια (ΥΕΠΣΑ, ΥΕΠΣΒ, ΥΕΠΣΔ), από το 6ο εξάμηνο και έπειτα, ως εξής:

- Για όσες/ους επιλέξουν μια Επιστημονική Περιοχή, τρία (3) από τα ΥΕΣ θα πρέπει να προέρχονται από την Επιστημονική Περιοχή που έχουν επιλέξει.
- Οι φοιτητές/τριες που δεν θα επιλέξουν κάποια από τις δύο Επιστημονικές Περιοχές οφείλουν να περάσουν και αυτοί/αυτές πέντε (5) Σεμινάρια, συνδυαστικά και από τις δύο περιοχές, συμπεριλαμβανομένων και των διαθεματικών σεμιναρίων.

δ) Τρία (3) μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΛΕ)

- Οι φοιτητές/τριες μπορούν να δηλώσουν τρία (3) μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΛΕ) από άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου Κρήτης ή διατμηματικά μαθήματα των Τμημάτων της Σχολής Κοινωνικών Επιστημών ή ιδρυματικά μαθήματα του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Μπορούν, επίσης, εφόσον το επιθυμούν να αντικαταστήσουν τα μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής από τα προσφερόμενα μαθήματα (ΥΕΠΑ, ΥΕΠΒ και ΥΕΠΔ) του Τμήματος. Το Πρόγραμμα Σπουδών είναι διαρθρωμένο με τέτοιο τρόπο ώστε κάθε φοιτητής/τρια, στα δύο πρώτα έτη σπουδών του/της, να ολοκληρώσει τον βασικό κορμό μαθημάτων που είναι κοινός για όλες/ους, και στα δύο τελευταία έτη σπουδών να εστιάσει σε μια ορισμένη Επιστημονική Περιοχή. Η επιλογή Επιστημονικής Περιοχής δεν περιορίζει τη δυνατότητα των φοιτητών/τριών να επιλέξουν μαθήματα και από την άλλη Περιοχή ως Κατ' Επιλογή Υποχρεωτικά μαθήματα. Από το τρίτο έτος και έπειτα, δίνεται η ευκαιρία στους/στις φοιτητές/τριες να διαμορφώνουν το πρόγραμμα σπουδών τους με βάση τις προσωπικές τους κλίσεις και δεξιότητες.

ECTS

- Όλα τα μαθήματα με τη μορφή παραδόσεων ή και εργαστηρίων (ΥΠΟ, ΥΕΠΥ, ΥΕΠ, ΕΛΕ) πιστώνονται με 5 ECTS.
- Τα σεμινάρια (ΥΕΣ) πιστώνονται με 6 ECTS.
- Η προαιρετική Πρακτική Άσκηση, που αντιστοιχεί σε 1 μάθημα ΥΕΠ, πιστώνεται με 5 ECTS.
- Η προαιρετική επίσης Πτυχιακή εργασία αντιστοιχεί σε 2 μαθήματα ΥΕΠ και 1 σεμινάριο ΥΕΣ, και συνολικά πιστώνεται με 16 ECTS.

ECTS ανά έτος.

Τα ECTS είναι καταναμεμημένα σχετικά ισόποσα ανά εξάμηνο σπουδών:

- Τα δύο πρώτα εξάμηνα αντιστοιχούν σε 30 ECTS έκαστο (έξι μαθήματα ανά εξάμηνο με 5 ECTS ανά μάθημα).
- Το δεύτερο και το τρίτο έτος οι φοιτήτριες/τές εγγράφονται σε έξι μαθήματα ανά εξάμηνο αλλά έχουν τη δυνατότητα να δηλώσουν επιπλέον μαθήματα που χρωστούν (ανά εξάμηνο). Έτσι ο αριθμός των ECTS που μπορούν να δηλώσουν ανέρχεται στα 40 στο 3^ο, 4^ο και 5^ο εξάμηνο και στα 46 το 6^ο εξάμηνο.
- Τα δύο τελευταία εξάμηνα (7^ο και 8^ο), καθώς και σε περίπτωση επανεγγραφής, οι φοιτητές/τριες μπορούν να δηλώσουν επιπλέον μαθήματα ανά εξάμηνο, και έτσι ο αριθμός των ECTS ανέρχεται ανά εξάμηνο σε 47 και 48 αντίστοιχα.

Οι φοιτητές/τριες του Τμήματος μπορούν, επίσης, να λάβουν πιστοποιητικό Παιδαγωγικής Διδακτικής Επάρκειας σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο, καθώς και βεβαίωση «Γνώσης Πληροφορικής ή/και χειρισμού Η/Υ» (βλέπε αναλυτικά παρακάτω).

4. Επιστημονικές Περιοχές

Επιστημονική Περιοχή Α: Κοινωνικοί Μετασχηματισμοί, Ανισότητες, Δικαιώματα.

Η Επιστημονική Περιοχή «Κοινωνικοί Μετασχηματισμοί, Ανισότητες, Δικαιώματα» μελετά ευρύτερους κοινωνικούς μετασχηματισμούς στα πεδία της οικονομίας και της πολιτικής, της εργασίας και της τεχνολογίας, του περιβάλλοντος και των θεσμών αλλά και της ζωής στις πόλεις και στην ύπαιθρο, τόσο στον παγκόσμιο Βορρά όσο στον παγκόσμιο Νότο. Εστιάζει στην κατανόηση της διατήρησης, της (ανα)παραγωγής και των μετασχηματισμών των κοινωνικών σχέσεων, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις σχέσεις εξουσίας που διαμορφώνουν δικαιώματα και (ανα)παράγουν ή ενισχύουν ανισότητες σε τοπικό, εθνικό και παγκόσμιο επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, προσεγγίζει την κοινωνική μεταβολή ως μια διαρκή διαδικασία η οποία προκύπτει μέσα από κοινωνικές συγκρούσεις μεταξύ αντιτιθέμενων κοινωνικών τάξεων και ομάδων (π.χ. τάξη, φύλο, φυλή), σε σχέση με ευρύτερες αλλαγές (λ.χ. παγκοσμιοποίηση, τεχνολογική αλλαγή). Προκειμένου να εξετάσει τα παραπάνω, μελετάει συγκριτικά και ιστορικά την άνιση καπιταλιστική ανάπτυξη: συγκεκριμένα εξετάζει πώς αλλάζουν μέσα στον χρόνο η οργάνωση της παραγωγής και της εργασίας, οι σχέσεις του κράτους με την κοινωνία των πολιτών, οι θεσμοί και οι νόμοι, και πώς οι συλλογικές διεκδικήσεις μετασχηματίζουν την ιδιότητα του πολίτη και το περιεχόμενο των δικαιωμάτων. Τέλος μελετά τη σχέση της κοινωνίας με το περιβάλλον και τον υλικό κόσμο μέσα από την ανάπτυξη τεχνολογιών, καθώς και τις αλλαγές που φέρνει η αποικιοκρατία και η παγκοσμιοποίηση στις τοπικές κοινωνίες.

Τα μαθήματα της Επιστημονικής Περιοχής εστιάζουν ενδεικτικά στα ακόλουθα θεματικά πεδία: θεωρίες της κοινωνικής αλλαγής και ανάπτυξης· θεωρίες παγκοσμιοποίησης· παγκόσμιες προκλήσεις και ανάπτυξη· παγκόσμιος νότος· κοινωνική ιστορία· κοινωνιολογία του δικαίου· δικαιώματα· κοινωνικός αποκλεισμός· κοινωνικές ανισότητες· κοινωνιολογία της μετανάστευσης· αστική κοινωνιολογία· οικονομική κοινωνιολογία· αγροτική κοινωνιολογία· περιβαλλοντική κοινωνιολογία· κοινωνιολογία του τουρισμού· κοινωνιολογία της εργασίας και της απασχόλησης· πολιτική κοινωνιολογία· κοινωνιολογία του κράτους· πολιτικά κόμματα και ιδεολογίες· κοινωνία των πολιτών·

εργασιακές σχέσεις και συνδικαλισμός· τεχνολογία και κοινωνικοί μετασχηματισμοί· κοινωνική δημογραφία.

Επιστημονική Περιοχή Β: Πολιτισμός: Κοινωνικές Πρακτικές και Συγκρούσεις.

Η επιστημονική περιοχή «Πολιτισμός: Κοινωνικές Πρακτικές και Συγκρούσεις» εξετάζει νοοτροπίες, τρόπους ζωής, αξιακά συστήματα, νοηματοδοτήσεις και πρακτικές που χαρακτηρίζουν τους πολιτισμούς της καθημερινότητας των σύγχρονων κοινωνιών. Προσεγγίζει τον πολιτισμό όχι σαν μια ξεχωριστή σφαίρα της κοινωνίας αλλά ως ολιστικό φαινόμενο που συμπεριλαμβάνει τις ταξικές, έμφυλες και άλλες κοινωνικές διαιρέσεις, ιεραρχίες και επομένως συγκρούσεις, και θεωρεί ότι η δράση και η εμπειρία δεν μπορούν να κατανοηθούν ξέχωρα από το πώς αυτές νοηματοδοτούνται από τα ίδια τα υποκείμενα. Συνακόλουθα, βασικοί στόχοι της Επιστημονικής Περιοχής είναι να βοηθήσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες να κατανοήσουν: πρώτον, πώς σκέφτονται, αισθάνονται και ενεργούν οι άνθρωποι στο πλαίσιο των ιδιαίτερων τοπικών, εθνικών και παγκόσμιων πολιτισμών που τους περιβάλλουν, δεύτερον πώς οι υποκειμενικότητες εσωτερικεύουν, υιοθετούν, διαπραγματεύονται, αναπαράγουν ή αμφισβητούν τα κυρίαρχα πολιτισμικά πρότυπα και, τρίτον, τη διαδικασία συγκρότησης αλλά και μετασχηματισμού ταυτοτήτων, ετεροτήτων και διακρίσεων μέσα από κοινωνικές πρακτικές, επιτελέσεις, αντιπαλότητες και συγκρούσεις μιας ιστορικά μεταβαλλόμενης και ραγδαία παγκοσμιοποιούμενης κοινωνικής και πολιτισμικής ζωής.

Τα μαθήματα της Επιστημονικής Περιοχής εξετάζουν ζητήματα θεωρίας και έρευνας για τους πολιτισμούς της καθημερινής ζωής, αξιοποιώντας κοινωνιολογικές και ανθρωπολογικές προσεγγίσεις του πολιτισμού μέσα στην ιστορικότητά του, και σε διάφορα θέματα, όπως (ενδεικτικά): αποικιοκρατία, ρατσισμός, εθνικισμός, δραστηριότητες του «ελεύθερου» χρόνου, του αθλητισμού, του τουρισμού και της αναψυχής, κοινωνικά κινήματα, νεανικοί πολιτισμοί αμφισβήτησης, πολιτισμοί της επικοινωνίας, υγεία/ασθένεια, σώμα, σεξουαλικότητα, ταξικές, έμφυλες κ.ά. ιεραρχίες, διακρίσεις και ετερότητες.

Διαθεματικά Μαθήματα - Σεμινάρια (ΥΕΠΔ, ΥΕΠΣΔ):

Τα μαθήματα και τα σεμινάρια αυτά προσφέρονται αφενός σε φοιτητές/τριες και των δύο Επιστημονικών Περιοχών (ΕΠ), οι οποίοι/ες μπορούν να τα επιλέξουν ελεύθερα (επιπλέον των 5 εισαγωγικών μαθημάτων και των 6 μαθημάτων επιλεγόμενων παραδόσεων της εκάστοτε Επιστημονικής Περιοχής) προκειμένου να συμπληρώσουν τον αριθμό μαθημάτων που απαιτείται για τη λήψη πτυχίου. Αφετέρου, προσφέρονται στους/στις φοιτητές/τριες που δεν επιθυμούν να επιλέξουν επιστημονική περιοχή και προτιμούν να διαμορφώσουν το ατομικό τους πρόγραμμα σπουδών πιο ευέλικτα, χωρίς τους περιορισμούς αλλά και χωρίς τη γνωστική επικέντρωση που εξασφαλίζουν οι ΕΠ. Αυτή η κατηγορία αφορά σε μαθήματα εμβάθυνσης σε γνωστικούς τομείς που είναι βασικοί για κάθε απόφοιτο/απόφοιτη του Τμήματος Κοινωνιολογίας, όπως μαθήματα που εστιάζουν σε ειδικά ζητήματα θεωρίας και μεθόδων της κοινωνιολογίας ή ευρύτερα των κοινωνικών επιστημών. Επίσης, αφορά σε μαθήματα τα οποία έχουν έναν πιο διατομεακό ή διαθεματικό χαρακτήρα και εστιάζουν σε κοινωνικά ζητήματα αιχμής. Τέλος, σε αυτή την κατηγορία εμπεριέχονται τα μαθήματα που σχετίζονται με τα προγράμματα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας και Πρακτικής Άσκησης.

5. Ενδεικτικό Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών Ανά Εξάμηνο Φοίτησης

1ο Εξάμηνο

Οι φοιτητές/τές του πρώτου εξαμήνου εγγράφονται σε πέντε (5) υποχρεωτικά μαθήματα (ΥΠΟ) και σε ένα (1) από τα δύο προσφερόμενα μαθήματα υποβάθρου (ΥΕΠΥ).

ΕΙΣΚ100	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία Ι	ΥΠΟ
ΠΟΚΚ149	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία του Πολιτισμού	ΥΠΟ

ΙΣΤΚ120	Κοινωνική Ιστορία	ΥΠΟ
ΙΣΤΚ120-ΕΡΓ	Εργαστήριο Κοινωνικής Ιστορίας	ΥΠΟ
ΑΓΓΚ010	Αγγλικά Επίπεδο Α	ΥΠΟΓΓ
ΑΝΘΚ 220	Εισαγωγή στην Πολιτισμική Ανθρωπολογία	ΥΕΠΥ
ΚΑΠΚ 206	Κοινωνικές Ανισότητες και Κοινωνικός Αποκλεισμός	ΥΕΠΥ

2ο Εξάμηνο

Οι φοιτήτριες/τές του δεύτερου εξαμήνου εγγράφονται σε πέντε (5) υποχρεωτικά μαθήματα (ΥΠΟ) και σε ένα (1) από τα δύο προσφερόμενα μαθήματα υποβάθρου (ΥΕΠΥ).

ΕΙΣΚ101	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία II	ΥΠΟ
ΘΕΩΚ106	Κοινωνική Θεωρία I: Κλασικοί Θεωρητικοί	ΥΠΟ
ΠΟΛΚ140	Εισαγωγή στην Πολιτική Κοινωνιολογία	ΥΠΟ
ΜΕΘΚ132	Μέθοδοι και Τεχνικές της Κοινωνιολογικής Έρευνας: Ποσοτικές Μέθοδοι	ΥΠΟ
ΑΓΓΚ020	Αγγλικά Επίπεδο Β	ΥΠΟΓΓ
ΕΛΕΚ215	Κοινωνιολογία του Ελεύθερου Χρόνου	ΥΕΠΥ
ΠΕΡΚ221	Κοινωνία και Περιβάλλον	ΥΕΠΥ
ΚΙΣΚ 209	Ιστορική Κοινωνιολογία	ΥΕΠΥ

3ο Εξάμηνο

Οι φοιτήτριες/τές του τρίτου εξαμήνου εγγράφονται σε πέντε (5) υποχρεωτικά μαθήματα (ΥΠΟ) και σε ένα (1) από τα δύο προσφερόμενα μαθήματα υποβάθρου (ΥΕΠΥ).

ΘΕΩΚ107	Κοινωνική Θεωρία II: Κλασικοί Θεωρητικοί	ΥΠΟ
ΘΕΩΚ109-ΕΡΓ	Εργαστήριο Κοινωνικής Θεωρίας II	ΥΠΟ
ΣΤΑΚ130	Κοινωνική Στατιστική I	ΥΠΟ
ΣΤΑΚ130-ΕΡΓ	Εργαστήριο Κοινωνικής Στατιστικής	ΥΠΟ

ΑΓΓΚ030	Αγγλικά Επίπεδο Γ	ΥΠΟΓΓ
ΑΝΑΚ276	Σύγχρονη Ελληνική Κοινωνία	ΥΕΠΥ
ΦΥΡΚ293	Κοινωνιολογία του Φύλου	ΥΕΠΥ

4ο Εξάμηνο

Οι φοιτήτριες/τές του τέταρτου εξαμήνου εγγράφονται σε έξι (6) υποχρεωτικά μαθήματα (ΥΠΟ).

ΑΝΑΚ145	Θεωρίες Κοινωνικής Αλλαγής και Ανάπτυξης	ΥΠΟ
ΘΕΩΚ108	Κοινωνική Θεωρία ΙΙΙ: Σύγχρονοι Θεωρητικοί	ΥΠΟ
ΘΕΩΚ110-ΕΡΓ	Εργαστήριο Σύγχρονης Κοινωνικής Θεωρίας	ΥΠΟ
ΜΕΘΚ131	Μέθοδοι και Τεχνικές της Κοινωνιολογικής Έρευνας: Ποιοτικές Μέθοδοι	ΥΠΟ
ΜΕΘΚ131-ΕΡΓ	Εργαστήριο Ποιοτικών Μεθόδων Κοινωνιολογικής Έρευνας	ΥΠΟ
ΑΓΓΚ040	Αγγλικά Επίπεδο Δ	ΥΠΟΓΓ

5ο Εξάμηνο

Οι φοιτήτριες/τές επιλέγουν από το σύνολο των εκάστοτε κατ' έτος προσφερόμενων μαθημάτων τρία (3) μαθήματα Επιστημονικής Περιοχής (ΕΠΑ ή/και ΕΠΒ) και τρία (3) μαθήματα Υποχρεωτικά Επιλεγόμενης Παράδοσης (ΥΕΠΑ, ΥΕΠΒ ή/και ΥΕΠΔ).

6ο Εξάμηνο

Οι φοιτήτριες/τές επιλέγουν από το σύνολο των εκάστοτε κατ' έτος προσφερόμενων μαθημάτων δύο (2) μαθήματα Επιστημονικής Περιοχής (ΕΠΑ ή/και ΕΠΒ), τρία (3) μαθήματα Υποχρεωτικά Επιλεγόμενης Παράδοσης (ΥΕΠΑ, ΥΕΠΒ ή/και ΥΕΠΔ) και ένα (1) Σεμινάριο (ΥΕΠΣΑ, ΥΕΠΣΒ ή ΥΕΠΣΔ).

7ο Εξάμηνο

Οι φοιτήτριες/τές επιλέγουν από το σύνολο των εκάστοτε κατ' έτος προσφερόμενων μαθημάτων δύο (2) μαθήματα Υποχρεωτικά Επιλεγόμενης Παράδοσης (ΥΕΠΑ, ΥΕΠΒ ή/και ΥΕΠΔ), δύο (2) Σεμινάρια (ΥΕΠΣΑ, ΥΕΠΣΒ ή ΥΕΠΣΔ) και εφόσον το επιθυμούν δύο (2) μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΛΕ). Εφόσον δεν επιλεγούν μαθήματα ΕΛΕ, οι φοιτήτριες/τές οφείλουν να τα αντικαταστήσουν με δύο (2) μαθήματα Υποχρεωτικά Επιλεγόμενης Παράδοσης (ΥΕΠΑ, ΥΕΠΒ ή/και ΥΕΠΔ).

8ο Εξάμηνο

Οι φοιτήτριες/τές επιλέγουν από το σύνολο των εκάστοτε κατ' έτος προσφερόμενων μαθημάτων τρία (3) μαθήματα Υποχρεωτικά Επιλεγόμενης Παράδοσης (ΥΕΠΑ, ΥΕΠΒ ή/και ΥΕΠΔ), δύο (2) Σεμινάρια (ΥΕΠΣΑ, ΥΕΠΣΒ ή ΥΕΠΣΔ) και εφόσον το επιθυμούν ένα (1) μάθημα Ελεύθερης Επιλογής (ΕΛΕ). Εφόσον δεν επιλεγεί μάθημα ΕΛΕ, οι φοιτήτριες/τές οφείλουν να τα αντικαταστήσουν με προσφερόμενα μαθήματα από το Τμήμα (ΥΕΠΑ, ΥΕΠΒ ή/και ΥΕΠΔ).

6. Γενικός Κατάλογος Προσφερόμενων Μαθημάτων

Οι τίτλοι και το περιεχόμενο των μαθημάτων που προσφέρονται από το Τμήμα Κοινωνιολογίας, ανεξαρτήτως του αν διδάσκονται την τρέχουσα ακαδημαϊκή χρονιά², καθώς και τα πιθανά προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση των σεμιναρίων, και οι πιστωτικές τους μονάδες (ECTS) περιγράφονται αναλυτικά στα περιγράμματα των μαθημάτων και των σεμιναρίων που υπάρχουν αναρτημένα στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

A. Μαθήματα Υποχρεωτικά: Υποβάθρου και Γενικών Γνώσεων (ΥΠΟ)

A.1 Υποχρεωτικά Υποβάθρου

ΕΙΣΚ 100	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία I
ΕΙΣΚ 101	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία II
ΘΕΩΚ 106	Κοινωνική Θεωρία I (Κλασικοί Θεωρητικοί)
ΘΕΩΚ 107	Κοινωνική Θεωρία II (Κλασικοί Θεωρητικοί)
ΘΕΩΚ 108	Κοινωνική Θεωρία III (Σύγχρονη)
ΙΣΤΚ 120	Κοινωνική Ιστορία
ΠΟΚΚ 149	Κοινωνιολογία του Πολιτισμού
ΑΝΑΚ 145	Θεωρίες Κοινωνικής Αλλαγής και Ανάπτυξης
ΠΟΛΚ 140	Εισαγωγή στην Πολιτική Κοινωνιολογία
ΜΕΘΚ 131	Μέθοδοι και Τεχνικές της Κοινωνιολογικής Έρευνας: Ποιοτικές Μέθοδοι
ΜΕΘΚ 132	Μέθοδοι και Τεχνικές της Κοινωνιολογικής Έρευνας: Ποσοτικές Μέθοδοι
ΣΤΑΚ 130	Κοινωνική Στατιστική I
ΘΕΩΚ 109-ΕΡΓ	Εργαστήριο Κλασικής Κοινωνικής Θεωρίας
ΘΕΩΚ 110-ΕΡΓ	Εργαστήριο Σύγχρονης Κοινωνικής Θεωρίας
ΜΕΘΚ 131-ΕΡΓ	Εργαστήριο Ποιοτικών Μεθόδων Κοινωνιολογικής Έρευνας
ΣΤΑΚ 130-ΕΡΓ	Εργαστήριο Κοινωνικής Στατιστικής I

---

² Για τον κατάλογο προσφερόμενων μαθημάτων για το ακαδημαϊκό έτος 2025-26, δείτε [εδώ](#) (ιστοσελίδα του Τμήματος)

ΙΣΤΚ 120-ΕΡΓ	Εργαστήριο Κοινωνικής Ιστορίας
--------------	--------------------------------

A.2 Υποχρεωτικά Γενικών Γνώσεων (ΥΠΟΓΓ)

ΑΓΓΚ 010	Αγγλικά Επίπεδο Α': Θέματα Κοινωνιολογίας
ΑΓΓΚ 020	Αγγλικά Επίπεδο Β': Κοινωνιολογικές Θεωρήσεις
ΑΓΓΚ 030	Αγγλικά Επίπεδο Γ': Θεωρητικοί της Κοινωνιολογίας
ΑΓΓΚ 040	Αγγλικά Επίπεδο Δ': Μέθοδοι της Κοινωνιολογικής Έρευνας

B. Μαθήματα Ειδικού Υποβάθρου Επιστημονικής Περιοχής (ΕΠ)

B.1 Επιστημονική Περιοχή Α (ΕΠΑ): Κοινωνικοί Μετασχηματισμοί, Ανισότητες, Δικαιώματα

ΑΓΡΚ 290	Αγροτική Κοινωνιολογία: Κοινωνικο-οικονομικοί Μετασχηματισμοί στο Σύγχρονο Αγροτικό Χώρο
ΒΙΟΚ 275	Κοινωνιολογία της Εργασίας και της Απασχόλησης
ΔΙΚΚ 219	Κοινωνιολογία του Δικαίου
ΔΙΚΚ 220	Κοινωνιολογία των Δικαιωμάτων
ΙΣΤΚ 218	Κοινωνική Ιστορία: Η Ελληνική Νεωτερικότητα
ΚΟΙΚ 232	Οικονομική Κοινωνιολογία
ΠΟΛΚ 265	Κοινωνική Πολιτική και Κράτος Πρόνοιας
ΠΟΛΚ 270	Κοινωνιολογία του Παγκόσμιου Νότου

B.2: Επιστημονική Περιοχή Β (ΕΠΒ): Πολιτισμός: Κοινωνικές Πρακτικές και Συγκρούσεις

ΑΘΛΚ 214	Κοινωνιολογία του Αθλητισμού
ΑΝΘΚ 242	Ανθρωπολογία, Αποικιοκρατία, Ρατσισμός
ΑΝΘΚ 244	Η Ανθρωπολογία στην Ελλάδα
ΚΙΝΚ 246	Κοινωνιολογία της Συλλογικής Δράσης και των Κοινωνικών Κινημάτων
ΚΟΙΚ 233	Κοινωνιολογία του Τουρισμού

ΠΟΛΚ 223	Κοινωνιολογία της Ετερότητας και των Μειονοτήτων
ΠΟΣΚ 200	Εισαγωγή στις Πολιτισμικές Σπουδές

Γ. Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά Μαθήματα (ΥΕΠ & ΥΕΠΣ)³

Γ.1: Παραδόσεις Υποβάθρου (ΥΕΠΥ)

ΑΝΑΚ 276	Σύγχρονη Ελληνική Κοινωνία
ΑΝΘΚ 220	Εισαγωγή στην Πολιτισμική Ανθρωπολογία
ΕΛΕΚ 215	Κοινωνιολογία του Ελεύθερου Χρόνου
ΚΙΣΚ 209	Ιστορική Κοινωνιολογία
ΚΑΠΚ 206	Κοινωνικές Ανισότητες και Κοινωνικός Αποκλεισμός
ΠΕΡΚ 221	Κοινωνία και Περιβάλλον
ΦΥΡΚ 293	Κοινωνιολογία του Φύλου

Γ.2: Παραδόσεις Απόκτησης Δεξιοτήτων ή/και Ειδίκευσης σε Επιστημονική Περιοχή

Γ.2.1 Επιστημονική Περιοχή Α: Κοινωνικοί Μετασχηματισμοί, Ανισότητες, Δικαιώματα (ΥΕΠΑ)

ΑΓΡΚ 291	Αγροτική Κοινωνιολογία: Ευρωπαϊκές Πολιτικές και Ανάπτυξη στον Ελληνικό Αγροτικό Χώρο
ΑΝΑΚ 275	Παγκόσμιες Προκλήσεις και Ανάπτυξη
ΑΝΑΚ 279	Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία
ΑΝΑΚ 282	Τεχνολογία και Κοινωνικές ανισότητες
ΑΝΑΚ 284	Κοινωνικός Αποκλεισμός και Στέγη
ΔΗΜΚ 268	Κοινωνική Δημογραφία Ι
ΕΓΚΚ239	Εισαγωγή στην Εγκληματολογία
ΕΚΠΚ 250	Εκπαιδευτικές Πολιτικές Ένταξης

³ Η Συνέλευση του Τμήματος καθορίζει ποια από τα Υποχρεωτικά Κατ' Επιλογήν Μαθήματα που αναφέρονται στον κατάλογο θα προσφέρονται ετησίως.

ΚΕΣΚ 257	Κοινωνιολογία των Εργασιακών Σχέσεων και του Συνδικαλισμού Ι
ΚΟΜΚ 245	Κοινωνιολογία των Πολιτικών Κομμάτων
ΜΕΘΚ 292	Ο Σχεδιασμός των Εμπειρικών Ερευνών: Νέοι και Αγορά Εργασίας
ΠΟΛΚ 287	Κοινωνιολογία της Μετανάστευσης
ΣΚΕ 610	Η Ελλάδα της Κρίσης (2008 - 2018): Κοινωνία, Οικονομία και Πολιτική
ΣΥΝΚ 278	Κοινωνιολογία των Εργασιακών Σχέσεων και του Συνδικαλισμού ΙΙ

Γ.2.2 Επιστημονική Περιοχή Β: Πολιτισμός: Κοινωνικές Πρακτικές και Συγκρούσεις (ΥΕΠΒ)

ΑΝΘΚ 222	Ανθρωπολογία της Ανταλλαγής: Δώρο και Εμπόρευμα
ΑΝΘΚ 223	Ανθρωπολογία των Συμβολικών Συστημάτων
ΑΝΘΚ 224	Παρελθόν και Παρόν: Ανθρωπολογικές Προσεγγίσεις
ΑΝΘΚ 245	Ανθρωπολογία της Υγείας
ΑΝΘΚ 285	Ανθρωπολογία της Θρησκείας και των Τελετουργικών Πρακτικών
ΕΘΝΚ 297	Εθνικισμός και ετερότητα στο δημόσιο λόγο
ΕΚΠΚ 249	Εκπαίδευση και ετερότητα
ΕΚΠΚ 254	Θέματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
ΕΠΙΚ 252	Δημόσιος λόγος, κοινωνικές αναπαραστάσεις και κοινή γνώμη
ΕΠΙΚ 253	Επικοινωνία, παραπληροφόρηση και ψευδείς ειδήσεις
ΚΙΝΚ 252	Συλλογική δράση και κοινωνική διαμαρτυρία σε περιόδους κρίσης
ΚΤΜΚ 266	Κοινωνικές Ταυτότητες και Βιογραφίες στην Μεταβιομηχανική Κοινωνία
ΜΜΕ 250	Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία των ΜΜΕ
ΜΜΕΚ 256	Communication and New Media/ Επικοινωνία και Νέα Μέσα
ΥΓΑ 210	Sociology of the Body/ Κοινωνιολογία του σώματος

ΦΥΛΚ 220	Σεξουαλικότητα και Κοινωνία
ΦΥΛΚ226	Gender and Social Research/ Φύλο και Κοινωνική Έρευνα

Γ.2.3 ΥΕΠ Διαθεματικά (ΥΕΠΔ)

ΔΙΔΚ 205	Διδακτική της Κοινωνιολογίας
ΕΘΝΚ 295	Κοινωνιολογία του Εθνικισμού
ΕΚΠΚ 248	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης
ΕΚΠΚ 251	Εκπαιδευτική Έρευνα Δράσης
ΘΕΩΚ 221	Σύγχρονες Προσεγγίσεις στη Νεωτερικότητα
ΜΕΘΚ 295	Μεθοδολογία και Αρχές Συγγραφής Επιστημονικών Εργασιών
ΠΛΗΚ 250	Εφαρμογές Ηλεκτρονικού Υπολογιστή στην Κοινωνική έρευνα
ΠΛΗΚ 251	Χρήση Νέων Τεχνολογιών στην Κοινωνική Έρευνα
ΠΛΗΚ252	Εισαγωγή στην Γλώσσα Προγραμματισμού και Περιβάλλον R
ΠΡΑΚ 500	Πρακτική Άσκηση
ΠΡΑΚ 501	Πρακτική Διδακτική Άσκηση
ΣΤΑΚ 231	Στατιστικά Δεδομένα και Κοινωνιολογική Έρευνα
ΣΥΜΚ 600	Επαγγελματική Συμβουλευτική
ΣΥΜΚ 601	Συμβουλευτική σε Οργανισμούς

Γ.3: Σεμινάρια Απόκτησης Δεξιοτήτων ή/και Ειδίκευσης σε Επιστημονική Περιοχή (ΥΕΠΣ)

Γ.3.1 Επιστημονική Περιοχή Α: Κοινωνικοί Μετασχηματισμοί, Ανισότητες, Δικαιώματα (ΥΕΠΣΑ)

ΑΓΡΚ 390	Ειδικά Θέματα στην Αγροτική Κοινωνιολογία: Ευρωπαϊκές Πολιτικές και Ανάπτυξη στον Αγροτικό Χώρο
ΑΓΡΚ 395	Special Topics in Rural Sociology: Food Security/ Ειδικά θέματα στην αγροτική κοινωνιολογία: επισιτιστική ασφάλεια
ΑΝΑΚ 320	Ειδικά Θέματα στη Κοινωνιολογία της Ανάπτυξης

ΑΝΑΚ 375	Ειδικά Θέματα: παγκόσμιες προκλήσεις και ανάπτυξη
ΑΟΙΚ 300	Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και Κοινά
ΔΙΚΚ 320	Κοινωνία και Δικαιώματα
ΕΓΚΚ 340	Ειδικά θέματα στην εγκληματολογία και την κοινωνιολογία του δικαίου
ΕΡΓΚ 371	Εργασία και Διακρίσεις, Έμφυλες και άλλες μορφές διάκρισης
ΕΡΓΚ 375	Ειδικά θέματα στην κοινωνιολογία της εργασίας, κοινωνιολογικές θεωρήσεις της ανεργίας και της επισφάλεια
ΕΡΓΚ 376	Ειδικά Θέματα στην Κοινωνιολογία των εργασιακών σχέσεων και του συνδικαλισμού
ΕΡΓΚ 377	Μετασχηματισμοί και Αγορές Εργασίας
ΕΡΓΚ 378	Κοινωνιολογία των Επαγγελματιών: Τα Καλλιτεχνικά Επαγγέλματα
ΙΣΤΚ 386	Η Ελληνική Κοινωνία του Μεσοπολέμου
ΚΜΜΚ 397	Έγκλημα και Φύλα
ΜΕΘΚ 381	Μεθοδολογικά Ζητήματα Διερεύνησης της Μετανάστευσης
ΜΕΤΚ 387	Μεταναστευτικές πολιτικές στην Ελλάδα και την «Ευρώπη Φρούριο»
ΜΕΘΚ 397	Ειδικά Θέματα Κοινωνικής Δημογραφίας
ΠΟΛΚ 320	Κοινωνιολογία του Παγκόσμιου Νότου: Παραδοσιακή Οικολογική Γνώση
ΠΟΛΚ 324	Πολιτικά Κόμματα και Κοινωνική Δράση στη Μεταπολιτευτική Ελλάδα
ΠΟΛΚ 339	Πολιτική Κουλτούρα και Πολιτική Συμμετοχή
ΠΟΛΚ 341	Ειδικά Θέματα στην Πολιτική Κοινωνιολογία
ΠΟΛΚ 362	Ειδικά θέματα ένταξης
ΠΟΛΚ 369	Ειδικά Θέματα στην Κοινωνιολογία του Παγκόσμιου Νότου
ΠΡΟΚ 372	Ειδικά Θέματα στην Κοινωνική Πολιτική και το Κράτος Πρόνοιας
ΦΥΔΚ 393	Κοινωνιολογία του Δικαίου και Φύλα

Γ.3.2 Επιστημονική Περιοχή Β: Πολιτισμός: Κοινωνικές Πρακτικές και Συγκρούσεις (ΥΕΠΣΒ)

ΑΔΙΚ 320	Διαθεματικές προσεγγίσεις του φύλου και της ανισότητας
ΑΘΛΚ 386	Ειδικά Θέματα στην Κοινωνιολογία του Αθλητισμού: Κουλτούρα, Ταυτότητες και Αντιπαλότητες
ΑΝΘΚ 385	Special Topics in Cultural Anthropology: Indigenous Cultures and Contemporary Challenges/ Ειδικά θέματα πολιτισμικής ανθρωπολογίας: αυτόχθονες πολιτισμοί και σύγχρονες προκλήσεις
ΑΝΘΚ343	Ειδικά θέματα στον πολιτισμό
ΑΝΘΚ 346	Ζητήματα Υλικής και Άυλης Πολιτισμικής Κληρονομιάς
ΑΝΘΚ 347	Οπτικός Πολιτισμός και Ανθρωπολογία: Φωτογραφία-Κινηματογράφος
ΕΚΠΚ 349	Ειδικά θέματα στην Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης και της Ετερότητας
ΙΔΕΚ 300	Ιδεολογία των Εικόνων
ΙΣΤΚ383	Κοινωνική Ιστορία της Γυμναστικής και των Σπορ: Έθνος, τάξη, Φύλο
ΚΙΝΚ 371	Ειδικά Θέματα στην Κοινωνιολογία των Κοινωνικών Κινήματων
ΚΙΝΚ 372	Ειδικά Θέματα στην Μεθοδολογία της Έρευνας της Συλλογικής Δράσης
ΚΟΙΚ 323	Ειδικά Θέματα στην Κοινωνιολογία και την Κοινωνική Ιστορία του Τουρισμού
ΜΕΘΚ 380	Εφαρμογές στη Μεθοδολογία της Κοινωνικής Έρευνας: Καταναλωτικές και Διατροφικές Συμπεριφορές
ΜΕΘΚ 387	Επιτόπια Εθνογραφική Έρευνα
ΜΜΕΚ 323	Προκατάληψη και λόγος μίσους στα ΜΜΕ
ΜΜΕΚ 354	Ειδικά Θέματα στην Κοινωνιολογία των ΜΜΕ
ΠΟΚΚ 351	Νεανικοί Πολιτισμοί Αμφισβήτησης: Γκράφιτι και Τέχνη του Δρόμου
ΠΟΚΚ 352	Μουσική και Κοινωνία: Νεανικές Υποκουλτούρες, Μουσικά Ρεύματα και Ταυτότητες
ΠΟΚΚ 353	Κουλτούρα- Κείμενο-Εικόνα
ΠΟΣΚ 300	Απεικονίζοντας το Κοινωνικό Τοπίο: Οπτικές Μεθοδολογίες και Εφαρμογές

ΥΓΑΚ 310	Ειδικά Θέματα στην Κοινωνιολογία του Σώματος
ΥΓΑΚ 314	Ειδικά Θέματα στην Κοινωνιολογία των Εξαρτήσεων

Γ.3.3 Σεμινάρια Διαθεματικά (ΥΕΠΣΔ)

ΕΚΠΚ 350	Εκπαίδευση: Αναπαραγωγή, Αντιστάσεις και Κοινωνικός Μετασχηματισμός
ΘΕΩΚ 309	Ειδικά Θέματα Κοινωνιολογικής Θεωρίας I
ΘΕΩΚ 311	Ειδικά Θέματα στη Σύγχρονη Κοινωνική Θεωρία
ΘΕΩΚ 313	Ειδικά Θέματα στη Σύγχρονη Κοινωνική Θεωρία III
ΘΕΩΚ 324	Θεωρίες Συστημάτων
ΜΕΘΚ 388	Μεθοδολογικά Ζητήματα Ποσοτικών Κοινωνικών Ερευνών
ΜΕΘΚ 389	Feminist Research and Methodology/ Φεμινιστική Έρευνα και Μεθοδολογία: Ειδικά Θέματα
ΜΕΘΚ 390	Η Βιογραφική και Αφηγηματική Προσέγγιση στην Κοινωνιολογία
ΜΕΘΚ 391	Θεωρία και Ανάλυση Λόγου
ΦΥΛΚ 325	Οι Σχέσεις των Φύλων στην Κοινωνική Ιστορία
ΜΕΘΚ 394	Σεμινάριο Ποσοτικών Μεθόδων
ΜΕΘΚ 396	Εφαρμοσμένη Κοινωνική Έρευνα

Γ. Περαιτέρω Σπουδές και Επαγγελματικά Δικαιώματα

1. Επαγγελματικά δικαιώματα αποφοίτων

Οι απόφοιτες/οι του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης έχουν κατοχυρωμένα επαγγελματικά δικαιώματα που περιγράφονται αναλυτικά στο ΦΕΚ Α' αρ. 199/1 Οκτωβρίου 2009. Συγκεκριμένα: Οι πτυχιούχοι των Τμημάτων Κοινωνιολογίας του Παντείου Πανεπιστημίου Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, του Πανεπιστημίου Αιγαίου και του Πανεπιστημίου Κρήτης, δύνανται με βάση τις γενικές και εξειδικευμένες γνώσεις που απέκτησαν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους να απασχολούνται τόσο ως ελεύθεροι/ες επαγγελματίες όσο και ως μισθωτοί/ές με οποιαδήποτε σχέση εργασίας:

α. στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, δημόσια και ιδιωτική, στους κλάδους και με τους όρους που προβλέπονται από τη σχετική νομοθεσία.

β. στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ως μέλη του διδακτικού ερευνητικού προσωπικού σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται από την σχετική νομοθεσία.

γ. στις δημόσιες υπηρεσίες (όπως υπουργεία, τοπική αυτοδιοίκηση, δημόσια νοσοκομεία και κοινωνικές υπηρεσίες), σε αντικείμενα σχετικά με τον τίτλο σπουδών τους και ιδίως:

1. στο Υπουργείο Εργασίας και σε φορείς που ασχολούνται με την έρευνα των συνθηκών εργασίας και τα εργασιακά δικαιώματα.
2. στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και σε φορείς του δημόσιου τομέα που ασχολούνται με το περιβάλλον και την προστασία του, ειδικά για τη διερεύνηση των κοινωνικών επιπτώσεων από τις εφαρμογές της τεχνολογίας για τα θέματα πολεοδομίας, χωροταξίας και βιώσιμης ανάπτυξης, καθώς και για την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των πολιτών.

δ. στον ιδιωτικό τομέα, ως σύμβουλοι, στελέχη διοίκησης και σύμβουλοι απασχόλησης με αντικείμενο το συντονισμό ομάδων εργασίας-διαδικασίας στο πλαίσιο της οργάνωσης της παραγωγής.

ε. σε οργανισμούς και φορείς του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, σε αναπτυξιακούς φορείς, σε κέντρα προώθησης της απασχόλησης, για το σχεδιασμό προγραμμάτων για τους ανέργους και την επιμόρφωση των εργαζομένων, καθώς και σε τμήματα διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού (HR).

στ. σε μη κυβερνητικούς οργανισμούς, για την κοινωνιολογική θεμελίωση των δραστηριοτήτων τους.

ζ. στο δημόσιο, τον ιδιωτικό και τον κοινωνικό τομέα, ως εκπαιδευτές/τριες, ως μισθωτοί/ές ή ελεύθεροι/ες επαγγελματίες, σε αντικείμενα σχετικά με τον τίτλο σπουδών τους.

η. στις ένοπλες δυνάμεις και στα σώματα ασφαλείας, σε αντικείμενα σχετικά με τον τίτλο σπουδών τους.

θ. στην έρευνα, ως ερευνητές/τριες, σε σχέση με το σχεδιασμό, τη διεξαγωγή και την ανάλυση εμπειρικών ερευνών στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, ως μισθωτοί/ές και ως ελεύθεροι/ες επαγγελματίες σε αντικείμενα σχετικά με τον τίτλο σπουδών τους.

ι. στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση ως κοινωνιολόγοι σύμβουλοι, με αντικείμενα την εποπτεία, την έρευνα, την ανάλυση και την επίλυση προβλημάτων των σχέσεων εκπαιδευτικής κοινότητας και κοινωνίας εκπαιδευτών/τριών και εκπαιδευόμενων και των εκπαιδευόμενων μεταξύ τους.

1. στο δημόσιο και ιδιωτικό τομέα ως κοινωνιολόγοι της εργασίας (ως μισθωτοί/ές και ελεύθεροι/ες επαγγελματίες).
3. στα δικαστήρια όλων των βαθμίδων, ως σύμβουλοι για την ανάλυση κοινωνικών προβλημάτων των διαδίκων.
4. στα σωφρονιστικά ιδρύματα της χώρας, δημόσια και ιδιωτικά, ως σύμβουλοι, αναλυτές/τριες και εμπυχωτές/τριες σε αντικείμενα σχετικά με τον τίτλο σπουδών τους και τις εξειδικευμένες γνώσεις τους.
5. σε δημόσιους, ιδιωτικούς και κοινωνικούς φορείς, ως σύμβουλοι και εμπυχωτές/τριες κοινωνικής επανένταξης αποφυλακισμένων, με σχετικό αντικείμενο δράσης.
6. σε δημόσιους, ιδιωτικούς και κοινωνικούς φορείς, ως σύμβουλοι και εμπυχωτές/τριες κοινωνικής επανένταξης για άτομα σε φάση αποτοξίνωσης, με σχετικό αντικείμενο δράσης.
7. σε σωματεία και συνδικάτα όλων των βαθμίδων, ως κοινωνικοί διαπραγματευτές/τριες και οργανωτές/τριες προγραμμάτων για την επικοινωνία με εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς, σε θέματα συλλογικής διαπραγμάτευσης, υπογραφείς/είσες συλλογικών συμβάσεων και θεσμικής υποστήριξης συλλογικών διεκδικήσεων.
8. στις ανεξάρτητες αρχές ελέγχου των μέσων μαζικής ενημέρωσης, Δικαιωμάτων του Πολίτη, ως λειτουργοί και ως σύμβουλοι και στις αντίστοιχες άλλων τομέων του Κράτους.

2. Πρόσβαση σε περαιτέρω σπουδές

Οι απόφοιτες/οι του Τμήματος Κοινωνιολογίας έχουν τη δυνατότητα να συνεχίσουν τις σπουδές τους σε μεταπτυχιακά προγράμματα στην Κοινωνιολογία ή ευρύτερα στις Κοινωνικές Επιστήμες, είτε επιλέγοντας μια κατεύθυνση επαγγελματικής εξειδίκευσης είτε ακολουθώντας έναν ακαδημαϊκό/ερευνητικό προσανατολισμό.

Δ. Οργάνωση Σπουδών και Φοίτηση

1. Κύκλος Σπουδών, Έναρξη, Διακοπή και Λήξη Μαθημάτων (Εβδομάδες διδασκαλίας)

Ο κύκλος σπουδών έχει διάρκεια οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα, δηλαδή τέσσερα (4) έτη σπουδών. Η έναρξη των μαθημάτων γίνεται κάθε Σεπτέμβριο και κάθε Φεβρουάριο. Η διδασκαλία των μαθημάτων του εξαμήνου ολοκληρώνεται σε δεκατρείς (13) εβδομάδες. Το ακαδημαϊκό ημερολόγιο κάθε έτους αποφασίζεται από την Σχολή Κοινωνικών Επιστημών και ορίζει την έναρξη και την λήξη των μαθημάτων κάθε εξαμήνου, τις εξεταστικές περιόδους, καθώς επίσης τις αργίες και τις διακοπές κάθε ακαδημαϊκού έτους. Το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα μαθημάτων συντάσσεται από το Τμήμα στην αρχή κάθε εξαμήνου.

2. Ανανέωση εγγραφής και Δήλωση μαθημάτων ανά εξάμηνο

Η ανανέωση εγγραφής σε κάθε εξάμηνο, εκτός του πρώτου, γίνεται αυτόματα με τη δήλωση των μαθημάτων στην αρχή κάθε εξαμήνου, σε ημερομηνίες που ορίζονται από το Τμήμα. Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους προσδιορίζονται επακριβώς τα προσφερόμενα ανά εξάμηνο (χειμερινό και εαρινό) μαθήματα. Κάθε μάθημα, ανάλογα με τον απαιτούμενο χρόνο προετοιμασίας των φοιτητών/τριών, πιστώνεται με συγκεκριμένες πιστωτικές μονάδες (ECTS). Η εγγραφή των φοιτητών/τριών στο Τμήμα και η αδιάλειπτη διατήρησή της προκύπτει από τη δήλωση τουλάχιστον δύο μαθημάτων κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο και μέχρι το όριο των προβλεπόμενων πιστωτικών μονάδων (ECTS) σε κάθε εξάμηνο.

Αναλυτικότερα: Ελάχιστα όρια δήλωσης μαθημάτων και μέγιστο όριο πιστωτικών μονάδων (ECTS) ανά εξάμηνο σπουδών:

1^ο έτος ανά εξάμηνο Μέγιστα: **30XE/30EE ECTS** και Ελάχιστα: **10 ECTS**.

2^ο έτος ανά εξάμηνο Μέγιστα: **40XE/40EE ECTS** και Ελάχιστα: **10 ECTS**. Οι φοιτητές/φοιτήτριες δηλώνουν τα μαθήματα που αντιστοιχούν στο κάθε εξάμηνο και επιπλέον δύο μαθήματα προηγούμενων εξαμήνων που δεν έχουν ολοκληρώσει.

3^ο έτος ανά εξάμηνο Μέγιστα: **40XE/46EE ECTS** και Ελάχιστα: **10 ECTS**. Οι φοιτήτριες/φοιτητές δηλώνουν τα μαθήματα που αντιστοιχούν στο κάθε εξάμηνο και επιπλέον δύο μαθήματα στο ΧΕ και τρία μαθήματα στο ΕΕ, προηγούμενων εξαμήνων που δεν έχουν ολοκληρώσει.

4^ο έτος και Επανεγγραφή ανά εξάμηνο Μέγιστα: **47XE/48EE ECTS** και Ελάχιστα: **10 ECTS** Οι φοιτητές δηλώνουν τα μαθήματα που αντιστοιχούν στο κάθε εξάμηνο και επιπλέον μαθήματα προηγούμενων εξαμήνων που δεν έχουν ολοκληρώσει.

3. Μεταβατικές Διατάξεις του Προγράμματος Σπουδών

Ισχύουν οι παρακάτω μεταβατικές διατάξεις του ΠΠΣ:

1. Όλες οι φοιτήτριες και οι φοιτητές που εισήχθησαν από το ακαδημαϊκό έτος 2019-2020 και έπειτα στο Τμήμα Κοινωνιολογίας θα ολοκληρώσουν τις σπουδές τους με βάση το παρόν αναμορφωμένο Πρόγραμμα Σπουδών. Φοιτήτριες/τές που κατά τη δημοσίευση του παρόντος κανονισμού είχαν επιλέξει να ακολουθήσουν το πρόγραμμα της Επιστημονικής Περιοχής «Μορφές Κοινωνικής Οργάνωσης και Μετασχηματισμοί» μεταπίπτουν αυτοδικαίως στην Επιστημονική Περιοχή «Κοινωνικοί Μετασχηματισμοί, Ανισότητες, Δικαιώματα». Τα δε μαθήματα όλων των τύπων που πέρασαν εντός της Επιστημονικής Περιοχής «Μορφές Κοινωνικής

- Οργάνωσης και Μετασχηματισμοί» κατοχυρώνονται ως μαθήματα αντιστοίχου τύπου της Επιστημονικής Περιοχής «Κοινωνικοί Μετασχηματισμοί, Ανισότητες, Δικαιώματα».
2. Οι φοιτήτριες/τές που εισήχθησαν έως και το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019 και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς ένα ή περισσότερα από τα υποχρεωτικά μαθήματα κορμού του παλαιότερου προγράμματος σπουδών με ενσωματωμένο το εργαστήριο στο υποχρεωτικό μάθημα θα εξετάζονται με βάση τη λογική του παλιού προγράμματος σπουδών και θα πιστώνονται με τα ίδια (8) ECTS. Ο τρόπος αξιολόγησης τους εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια του/της διδάσκοντα/ουσας που θα προσφέρει το αντίστοιχο υποχρεωτικό μάθημα και το εργαστήριο του. Η ρύθμιση αυτή ισχύει τόσο για τα μαθήματα που καταργήθηκε το εργαστηριακό τους μέρος και διδάσκεται μόνο η παράδοση όσο και για μαθήματα στα οποία το εργαστηριακό μέρος έγινε ξεχωριστό εργαστηριακό μάθημα και διδάσκεται στο ίδιο εξάμηνο παράλληλα με την παράδοση του ίδιου μαθήματος.

4. Αξιολόγηση - Εξετάσεις

Εξεταστικές περιόδους

Το ακαδημαϊκό έτος διαιρείται σε δύο (2) εξάμηνα σπουδών. Μετά τη λήξη κάθε εξαμήνου σπουδών και της εβδομάδας προετοιμασίας αρχίζει η περίοδος των εξετάσεων. Σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 33 του νόμου 4009/2011 «οι εξετάσεις διενεργούνται αποκλειστικά μετά το πέρας του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου για τα μαθήματα που διδάχθηκαν στα εξάμηνα αυτά, αντίστοιχα. Ο φοιτητής - η φοιτήτρια δικαιούται να εξεταστεί στα μαθήματα και των δύο εξαμήνων πριν από την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου στην επαναληπτική εξεταστική του Σεπτεμβρίου». Σύμφωνα με τα παραπάνω οι εξεταστικές περιόδους είναι τρεις:

- 1) Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου (μαθήματα χειμερινού εξαμήνου)
- 2) Ιουνίου (μαθήματα εαρινού εξαμήνου)
- 3) Σεπτεμβρίου (μαθήματα χειμερινού και εαρινού εξαμήνου του ολοκληρωμένου ακαδημαϊκού έτους)

Οι φοιτήτριες/τές έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν και να εξετάζονται μόνο στα μαθήματα που έχουν δηλώσει στα αντίστοιχα εξάμηνα του ακαδημαϊκού έτους (και όχι σε μαθήματα που έχουν δηλώσει σε προηγούμενα έτη σπουδών). Το πρόγραμμα των εξετάσεων ανακοινώνεται περίπου τρεις εβδομάδες πριν την έναρξη της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου.

Η διάρκεια των εξετάσεων κάθε μαθήματος είναι τρεις ώρες το μέγιστο. Οι φοιτήτριες/τές θα πρέπει να παραβρίσκονται 15 λεπτά της ώρας πριν την έναρξη της γραπτής εξέτασης με την ακαδημαϊκή τους ταυτότητα για τον έλεγχο ταυτοπροσωπίας.

Κλίμακα Βαθμολόγησης

Η βαθμολογία κάθε μαθήματος κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από το τέλος της εξεταστικής περιόδου. Οι βαθμοί που δίνονται είναι στην κλίμακα από μηδέν (0) μέχρι δέκα (10), με διαβαθμίσεις ακέρατης ή μισής μονάδας. Προβιβάσιμοι βαθμοί είναι το πέντε (5) και οι μεγαλύτεροί του.

Η βαθμολογική κλίμακα με την οποία υπολογίζονται οι βαθμοί επίδοσης των φοιτητριών/τών είναι δεκαβάθμια (0-10).

- Άριστα : 8,50-10,00
- Λίαν Καλώς: 6,50- 8,49
- Καλώς: 5,00- 6,49
- Ανεπιτυχώς: 0,00-4,99

Ο ελάχιστος βαθμός επιτυχούς εξέτασης είναι το 5.

Τρόποι Εξέτασης

Τα κριτήρια και ο τρόπος αξιολόγησης του κάθε μαθήματος είναι σαφή εξ αρχής, καθώς αναφέρονται ρητά στα περιγράμματα των μαθημάτων και ανακοινώνονται από τις διδάσκουσες και τους διδάσκοντες στο πλαίσιο των μαθημάτων. Λαμβάνεται ειδική μέριμνα για φοιτήτριες/τές με αναπηρία ή με ειδικές μαθησιακές ανάγκες. Υιοθετούνται πολλαπλά συστήματα αξιολόγησης. Η εξέταση γίνεται γραπτά ή προφορικά, ή, εφόσον ο/η διδάσκων/ουσα έχει δώσει τέτοια δυνατότητα, μέσω γραπτής εργασίας, η οποία λειτουργεί συμπληρωματικά προς τις γραπτές εξετάσεις.

Αν η φοιτήτρια - ο φοιτητής αποτύχει περισσότερες από τρεις (3) φορές στο ίδιο μάθημα, δύναται να υποβάλλει αίτηση στον/στην Πρόεδρο του Τμήματος, ώστε να αξιολογηθεί από τριμελή επιτροπή. Η επιτροπή αποτελείται από διδακτικό προσωπικό του ίδιου ή άλλου Τμήματος του Α.Ε.Ι. με γνωστικό αντικείμενο ίδιο ή συναφές με αυτό του εξεταζόμενου μαθήματος, στην οποία δεν δύναται να συμμετέχει ο/η διδάσκων/ουσα.

Αναβαθμολόγηση μαθημάτων

Οι φοιτήτριες/τές έχουν δικαίωμα να αναβαθμολογήσουν έως και έξι (6) μαθήματα από το πέμπτο (5^ο) εξάμηνο σπουδών και εξής. Η κατανομή των μαθημάτων αυτών ανά εξάμηνο είναι δική τους επιλογή. Τα προς αναβαθμολόγηση μαθήματα οφείλουν συμπεριλαμβάνονται στη δήλωση του εξαμήνου στο οποίο επιλέγουν να επανεξεταστούν, εφόσον βέβαια τα συγκεκριμένα μαθήματα προσφέρονται στο εξαμηνιαίο πρόγραμμα μαθημάτων του Τμήματος. Ως τελικός βαθμός στο αναβαθμολογούμενο μάθημα καταχωρείται η υψηλότερη βαθμολογία που επιτεύχθηκε στις δύο εξετάσεις (αρχική εξέταση και εξέταση αναβαθμολόγησης).

Οι φοιτήτριες/τές που επιθυμούν να βελτιώσουν τη βαθμολογία τους (αναβαθμολόγηση), ενώ θα μπορούσαν να ανακηρυχθούν πτυχιούχοι, οφείλουν να υποβάλλουν αίτηση αναβαθμολόγησης και αναστολής της ανακήρυξής τους ως πτυχιούχων. Η αίτηση αυτή υποβάλλεται από την φοιτήτρια - τον φοιτητή στην Γραμματεία του Τμήματος, δεκαπέντε (15) ημέρες μετά τη λήξη της εκάστοτε εξεταστικής περιόδου. Σε κάθε περίπτωση, ως «ημερομηνία Ανακήρυξης Πτυχιούχου» θα ορίζεται η ημερομηνία καταχώρησης της βαθμολογίας στην εξέταση αναβαθμολόγησης, έστω και αν τελικά καταχωρείται η υψηλότερη βαθμολογία, την οποία είχε επιτύχει ο/η φοιτητής/τρια σε προηγούμενη εξεταστική περίοδο.

5. Ημερομηνία Ανακήρυξης Πτυχιούχου

Ως «ημερομηνία Ανακήρυξης Πτυχιούχου» ορίζεται η ημερομηνία κατάθεσης από το διδάσκοντα ή τη διδάσκουσα της βαθμολογίας του τελευταίου μαθήματος που απαιτείται από το Πρόγραμμα Σπουδών για την ολοκλήρωση των σπουδών της/του φοιτήτριας/τή.

6. Υπολογισμός Βαθμού Πτυχίου

Για τον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος επί τον αριθμό των ECTS του μαθήματος και το άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το άθροισμα του συνόλου των ECTS που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου.

$$\text{Βαθμός πτυχίου} = \frac{\sum_{i=1}^v \sigma_i \cdot B_i}{\sum_{i=1}^v \sigma_i}$$

όπου B1, ..., B_n είναι οι βαθμοί των μαθημάτων, σ1, ..., σ_n είναι τα ECTS που αντιστοιχούν σ' αυτά τα μαθήματα και ν ο συνολικός αριθμός των μαθημάτων που περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του βαθμού του πτυχίου. Όλα τα μαθήματα παίρνουν 5 ECTS με εξαίρεση τα σεμινάρια (ΥΕΠ-Σ) που λαμβάνουν 6 ECTS. Η Πτυχιακή Εργασία είναι προαιρετική και δηλώνεται σε 2 εξάμηνα, αντιστοιχεί δε σε ένα σεμινάριο και δύο υποχρεωτικά επιλεγόμενων παραδόσεων, δηλαδή 5+5+6 =16 ECTS.

7. Βεβαιώσεις και Τίτλοι Σπουδών

Στις φοιτήτριες και στους φοιτητές του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης χορηγούνται κατά τη διάρκεια και κατά την ολοκλήρωση των σπουδών τους τα ακόλουθα πιστοποιητικά και τίτλοι σπουδών:

- α) Βεβαίωση Σπουδών
- β) Πιστοποιητικό Αναλυτικής Βαθμολογίας
- γ) Πτυχίο
- δ) Αντίγραφο Πτυχίου
- ε) Παράρτημα Διπλώματος (Diploma Supplement)

2. Τίτλος Σπουδών

Ο τύπος του πτυχίου καθορίζεται από το Πανεπιστήμιο Κρήτης. Ο χαρακτηρισμός βαθμού του πτυχίου των αποφοίτων του ΠΚ καθορίζεται ως εξής: α) από 5,00-6,49 «καλώς», β) από 6,50-8,49 «λίαν καλώς», γ) από 8,50-10 «άριστα».

8. Τρόποι φοίτησης

Πλήρης φοίτηση

Η πλήρης φοίτηση στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος διαρκεί οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Σύμφωνα με το άρθρο 75 παρ. 3 του Ν. 4957/2022, «Οι φοιτητές/τριες υποχρεούνται να υποβάλλουν αίτηση εγγραφής ανά ακαδημαϊκό έτος για την παρακολούθηση του προγράμματος σπουδών, εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται ανά πρόγραμμα σπουδών».

Μερική φοίτηση

Δικαίωμα υποβολής αίτησης για μερική φοίτηση έχουν, με βάση όσα ορίζονται στο άρθρο 76 παρ. 3 του προαναφερόμενου νόμου: α) οι φοιτητές/τριες που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα, β) οι φοιτητές/τριες με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, γ) οι φοιτητές/τριες που είναι παράλληλα αθλητές/τριες, σύμφωνα με τις επιμέρους προϋποθέσεις που ορίζει η ισχύουσα νομοθεσία.

Για τους φοιτητές και τις φοιτήτριες που φοιτούν υπό καθεστώς μερικής φοίτησης, κάθε εξάμηνο προσμετράται ως μισό ακαδημαϊκό εξάμηνο. Αυτοί/ές οι φοιτητές/τριες δεν δύνανται να δηλώνουν προς παρακολούθηση και να εξετάζονται σε αριθμό μεγαλύτερο από το ήμισυ των μαθημάτων του εξαμήνου που προβλέπει το πρόγραμμα σπουδών.

Διακοπή φοίτησης

Κατά το άρθρο 75 παρ. 4 του προαναφερόμενου νόμου, «Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν υπερβεί το ανώτατο όριο φοίτησης της παρ. 1 (4 έτη), δύνανται, μετά από αίτησή τους προς τη Γραμματεία του Τμήματος, να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) έτη. Το δικαίωμα διακοπής της φοίτησης δύναται να ασκηθεί άπαξ ή τμηματικά για χρονικό διάστημα κατ' ελάχιστον ενός (1) ακαδημαϊκού εξαμήνου, αλλά η διάρκεια της διακοπής δεν δύναται να υπερβαίνει αθροιστικά τα δύο (2) έτη αν χορηγείται τμηματικά. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία».

Συνολική Διάρκεια Φοίτησης

Ως προς τη χρονική διάρθρωση των Σπουδών των εγγεγραμμένων φοιτητών/τριών, στο άρθρο 76 παρ. 1 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι: «Η ανώτατη διάρκεια φοίτησης σε ένα πρόγραμμα σπουδών πρώτου κύκλου με ελάχιστη διάρκεια οκτώ (8) ακαδημαϊκών εξαμήνων για την απονομή του τίτλου σπουδών, είναι ο χρόνος αυτός, προσαυξημένος κατά τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα [...]». Με τον εσωτερικό κανονισμό του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος (Α.Ε.Ι.) καθορίζονται οι διαδικαστικές λεπτομέρειες και τα δικαιολογητικά για την κατ' εξαίρεση υπέρβαση της ανώτατης χρονικής διάρκειας φοίτησης της παρ. 1 για σοβαρούς λόγους υγείας που ανάγονται στο πρόσωπο του/της φοιτητή/τριας ή στο πρόσωπο συγγενούς πρώτου βαθμού εξ αίματος ή συζύγου ή προσώπου με το οποίο ο/η φοιτητής/τρια έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης.

Εγγραφή στα εξάμηνα και ελάχιστη δήλωση μαθημάτων ανά εξάμηνο

Στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους προσδιορίζονται επακριβώς τα προσφερόμενα ανά εξάμηνο (χειμερινό και εαρινό) μαθήματα. Κάθε μάθημα, ανάλογα με τον απαιτούμενο χρόνο προετοιμασίας των φοιτητών/τριών, πιστώνεται με συγκεκριμένες πιστωτικές μονάδες (ECTS). Για την απόκτηση πτυχίου στο Τμήμα Κοινωνιολογίας απαιτείται η συγκέντρωση κατ' ελάχιστον 245 πιστωτικών μονάδων. Η εγγραφή των φοιτητών/τριών στο Τμήμα και η αδιάλειπτη διατήρησή της προκύπτει από τη δήλωση τουλάχιστον δύο μαθημάτων κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο και μέχρι το όριο των προβλεπόμενων πιστωτικών μονάδων σε κάθε εξάμηνο σπουδών.

9. E-learn - Moodle

Το σύστημα διαχείρισης μάθησης elearn.uoi.gr του Πανεπιστημίου Κρήτης είναι ένα ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Ηλεκτρονικών Μαθημάτων το οποίο υποστηρίζει όλες τις φάσεις της εκπαιδευτικής διαδικασίας, στοχεύοντας να λειτουργήσει συμπληρωματικά προς την παραδοσιακή δια ζώσης διδασκαλία. Η υλοποίηση της υπηρεσίας του e-learn βασίζεται στην ενοποιημένη ιδρυματική πλατφόρμα Moodle, η οποία απευθύνεται στα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας του Ιδρύματος. Στην πλατφόρμα φιλοξενούνται τα μαθήματα όλων των προπτυχιακών και των μεταπτυχιακών προγραμμάτων σπουδών του Πανεπιστημίου. Έτσι οι φοιτήτριες/τές του Τμήματος Κοινωνιολογίας, πέρα από τη δυνατότητα ανοικτής επικοινωνίας με τις διδάσκουσες και τους διδάσκοντες μέσω ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, μπορούν να ενημερώνονται για το διαθέσιμο εκπαιδευτικό υλικό μέσα από το σύστημα e-learn του Πανεπιστημίου. Μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας κάθε μαθήματος, οι φοιτήτριες/τές μπορούν να έχουν πρόσβαση σε εκπαιδευτικό υλικό, όπως περιγράμματα μαθημάτων, μαθησιακούς στόχους και σκοπούς του μαθήματος/σεμιναρίου, επιλεγμένα ακαδημαϊκά κείμενα, κ.ά. καθώς και σε ανακοινώσεις ή ενημερώσεις που αποστέλλονται είτε μαζικά είτε ατομικά στις/στους φοιτήτριες/τές. Ακόμη, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας κάθε μαθήματος μπορούν να ανατεθούν από τις/τους διδάσκουσες/οντες εργασίες, οι οποίες στη συνέχεια υποβάλλονται στην πλατφόρμα από τις/τους φοιτήτριες/τές.

Ε. Διοικητική Οργάνωση και Συμβουλευτική

1. Διευθυντής/ρια προγράμματος σπουδών ή ισοδύναμο άτομο

Ο συντονισμός και η επίβλεψη του Προγράμματος Προπτυχιακών Σπουδών γίνεται από τον/την εκάστοτε Πρόεδρο του Τμήματος.

2. Συντονιστής/τρια ECTS

Ο συντονισμός των ECTS γίνεται από τον/την εκάστοτε συντονιστή/τρια της Ομάδας Εσωτερικής Αξιολόγησης (ΟΜΕΑ) του Τμήματος.

3. Ακαδημαϊκοί Σύμβουλοι, διατύπωση παραπόνων και Συνήγορος του Φοιτητή, της Φοιτήτριας

- Σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας του Θεσμού του Ακαδημαϊκού Συμβούλου του Τμήματος Κοινωνιολογίας, κατά την έναρξη κάθε ακαδημαϊκού έτους, η Συνέλευση του Τμήματος ορίζει, μεταξύ των διδασκόντων και των διδασκουσών, τους Ακαδημαϊκούς/ τις Ακαδημαϊκές Συμβούλους Σπουδών, στους/στις οποίους/ες μπορούν να απευθύνονται οι φοιτήτριες/τές του Τμήματος για οποιαδήποτε θέμα αφορά στην πορεία των σπουδών τους.
- Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές του Τμήματος Κοινωνιολογίας μπορούν να υποβάλουν παράπονα ή ενστάσεις για ακαδημαϊκά ή διοικητικά ζητήματα σύμφωνα με τον Κανονισμό Διαχείρισης Παραπόνων και Ενστάσεων Φοιτητών/Φοιτητριών του Τμήματος. Η υποβολή γίνεται εγγράφως ή μέσω του ιδρυματικού ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, καθώς και μέσω της ειδικής ηλεκτρονικής φόρμας που διατίθεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Τα παράπονα πρέπει να είναι επώνυμα και σαφή, με σύντομη περιγραφή και, εφόσον είναι εφικτό, με προτεινόμενες λύσεις. Όλες οι διατυπώσεις παραπόνων θα εξετάζονται με τη δέουσα προσοχή και εμπιστευτικότητα που επιβάλλουν οι ακαδημαϊκοί κανόνες δεοντολογίας ενώ ανάλογα με τη σοβαρότητα του θέματος θα λαμβάνει γνώση και η Συνέλευση του Τμήματος και, εφόσον απαιτείται, οι φοιτήτριες/τές μπορούν να απευθυνθούν και στα αρμόδια όργανα του Πανεπιστημίου Κρήτης (π.χ. Συνήγορος του Φοιτητή, Επιτροπή Ισότητας των Φύλων και Καταπολέμησης των Διακρίσεων, Επιτροπή Δεοντολογίας, Υπεύθυνος/η Προστασίας Δεδομένων).
- Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες επιπλέον μπορούν να απευθύνονται στον Συνήγορο του Φοιτητή, της Φοιτήτριας για να υποβάλουν σε εκείνον/εκείνη τα παράπονά τους ή να εκθέσουν τις απόψεις τους για την ποιότητα των παρεχόμενων από το Ίδρυμα εκπαιδευτικών και διοικητικών υπηρεσιών. Οι φοιτήτριες/τές μπορούν να καταθέτουν το αίτημά τους μέσω email στο sinigoros.foititi@uoc.gr ή μέσω σχετικής φόρμας στην ιστοσελίδα: <https://honos.admin.uoc.gr/snf/index.php/el/aithseis-button-el-2>

ΣΤ. Ειδικό Κανονισμοί και Προγράμματα

1. Κανονισμός Πτυχιακής Εργασίας

(Με βάση την απόφαση της 237ης/21-4-10 Γ.Σ., όπως αυτή επικαιροποιήθηκε από την 393η/15- 11-2023 Γ.Σ., και ισχύει αναδρομικά για όλες τις φοιτήτριες και τους φοιτητές, ανεξαρτήτως έτους εισαγωγής).

Η πτυχιακή εργασία (ΠΤΥΚ 400 και ΠΤΥΚ 401) είναι προαιρετική για την απόκτηση πτυχίου.

Αντιστοιχίες: Η πτυχιακή εργασία αντιστοιχεί με:

- 1 ΥΕΠ και 1 ΥΕΣ (οδηγοί σπουδών από 1993-1994 έως και 2002-2003) ή
- 2 ΥΕΠ και 1 ΥΕΣ (οδηγοί σπουδών 2003-2004 έως το τρέχον ακαδημαϊκό έτος).

Προετοιμασία πρότασης για την εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές που επιθυμούν να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία οφείλουν να επικοινωνήσουν με τον διδάσκοντα/την διδάσκουσα του Τμήματος με ειδίκευση στο θεματικό περιεχόμενο της προτεινόμενης εργασίας, τουλάχιστον δύο μήνες πριν την έναρξη του εκάστοτε εξαμήνου. Σε διαρκή επικοινωνία και διάλογο με τον/την διδάσκουσα, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μελετούν την επιλεγμένη βιβλιογραφία και διαμορφώνουν τα δικά τους ερευνητικά ερωτήματα και την πρόταση προς τη Συνέλευση του Τμήματος για την έγκριση και την έναρξη της πτυχιακής τους εργασίας.

Χρόνος Αίτησης προς τη Συνέλευση Τμήματος: Έγκαιρα πριν την έναρξη του εξαμήνου και πριν την έναρξη δήλωσης μαθημάτων.

Διάρκεια εκπόνησης: Η εκπόνηση της Πτυχιακής Εργασίας διαρκεί τουλάχιστον δύο εξάμηνα. Η πτυχιακή εργασία δηλώνεται κατά το πρώτο εξάμηνο της έγκρισής της από τη Συνέλευση του Τμήματος με την εγγραφή στο μάθημα ΠΤΥΚ400 (0 ECTS) και το δεύτερο εξάμηνο δήλωσης με την εγγραφή στο μάθημα ΠΤΥΚ401 (16 ECTS) στο οποίο καταχωρείται και ο βαθμός. Δύναται δε να παραταθεί για ένα επιπλέον εξάμηνο, δίχως επιπλέον πίστωση ECTS, μετά από αίτηση του/της φοιτητή/τριας και αιτιολογημένη έκθεση προόδου του επιβλέποντος διδάσκοντα ή της επιβλέπουσας διδάσκουσας.

Προϋποθέσεις για την έναρξη εκπόνησης πτυχιακής εργασίας

Δικαίωμα έχουν όσες/οι φοιτήτριες/τές:

- βρίσκονται από το 7^ο εξάμηνο και μετά,
- από το συνολικό αριθμό μαθημάτων που απαιτούνται για την απόκτηση του πτυχίου, δεν οφείλουν πάνω από δέκα (10) μαθήματα συν τα τρία (3) μαθήματα από τα οποία θα απαλλαγούν εφόσον ολοκληρώσουν με επιτυχία την εκπόνηση της πτυχιακής τους εργασίας,

έχουν περάσει επιτυχώς μαθήματα του ίδιου γνωστικού αντικείμενου ή παρόμοιου με αυτό που επιθυμούν να μελετήσουν ως θέμα της Πτυχιακής τους Εργασίας.

Απαραίτητη Διαδικασία:

Να κατατεθεί προς τη Συνέλευση του Τμήματος αίτηση συνοδευόμενη από «ερευνητική πρόταση» προκειμένου να εγκριθεί το θέμα και να οριστεί η τριμελής εξεταστική επιτροπή (βλ. έγκριση πτυχιακής εργασίας). Η ερευνητική πρόταση, της οποίας η ανάπτυξη δεν χρειάζεται να υπερβαίνει τις τρεις σελίδες, θα περιλαμβάνει τον προσδιορισμό του θέματος και της μεθόδου, θα συνοδεύεται από ενδεικτική βιβλιογραφία, και ένα χρονικό πλάνο εκπόνησης της εργασίας. Στην πρόταση θα αναφέρεται, επίσης, το όνομα του μέλους ΔΕΠ ή του μέλους ΕΔΙΠ με κατοχή διδακτορικού δίπλωματος, που προτείνεται να αναλάβει την επίβλεψη της πτυχιακής εργασίας.

Έγκριση της πτυχιακής εργασίας

Η Συνέλευση του Τμήματος εγκρίνει, ύστερα από εισήγηση του μέλους ΔΕΠ ή του μέλους ΕΔΙΠ με διδακτορικό δίπλωμα που προτίθεται να αναλάβει την καθοδήγηση της φοιτήτριας - του φοιτητή, το θέμα της πτυχιακής εργασίας και συγκροτεί τριμελή συμβουλευτική/εξεταστική επιτροπή. Η επιτροπή αυτή απαρτίζεται από τον/την επιβλέποντα/ουσα και δύο μέλη ΔΕΠ ή ΕΔΙΠ με διδακτορικό δίπλωμα, εκ των οποίων το ένα μέλος μπορεί να προέρχεται από άλλο Τμήμα. Τα μέλη της εξεταστικής επιτροπής πρέπει να έχουν συναφή ειδικότητα προς το γνωστικό αντικείμενο του θέματος της πτυχιακής εργασίας.

Τα στάδια εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας

Στο τέλος του πρώτου εξαμήνου έγκρισης, προκειμένου να αξιολογηθεί η πρώτη φάση της δουλειάς για την εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας, ο/η φοιτητής/τρια καταθέτει προς την συμβουλευτική/εξεταστική επιτροπή μια γραπτή «έκθεση προόδου». Η έκθεση θα πρέπει να περιλαμβάνει τα στάδια του ερευνητικού σχεδιασμού, τις πρώτες υποθέσεις εργασίας, τη συλλογή των πρώτων ερευνητικών δεδομένων, καθώς και εκτεταμένη βιβλιογραφία. Παράλληλα, και κατόπιν θετικής γνώμης της τριμελούς επιτροπής, θα εγγράφεται στο επόμενο εξάμηνο.

Η τελική μορφή της πτυχιακής εργασίας θα πρέπει να έχει κατατεθεί το αργότερο ως τις αρχές Ιανουαρίου ή Μαΐου (ανάλογα με το εξάμηνο έναρξης της πτυχιακής) στο επιβλέπον μέλος και τα άλλα δύο μέλη της τριμελούς συμβουλευτικής/εξεταστικής επιτροπής, ώστε να κάνουν τις παρατηρήσεις τους και στη συνέχεια να γίνουν από την/τον φοιτητή/τρια/ή οι αναγκαίες διορθώσεις. Υπάρχει επίσης η δυνατότητα κατάθεσης της πτυχιακής εργασίας πριν την εξεταστική του Σεπτεμβρίου. Η όλη διαδικασία θα έχει ολοκληρωθεί με την παράδοση στη Γραμματεία του Τμήματος της τελικής βαθμολογίας από την τριμελή επιτροπή (μετά από εισήγηση του επιβλέποντα διδάσκοντα ή της επιβλέπουσας διδάσκουσας) μέχρι τη λήξη της εξεταστικής περιόδου του αντίστοιχου εξαμήνου.

Χαρακτηριστικά της πτυχιακής εργασίας

Η πτυχιακή μπορεί να έχει είτε ερευνητικό, εμπειρικό χαρακτήρα είτε να στηρίζεται σε δευτερογενή βιβλιογραφική έρευνα. Σε κάθε περίπτωση, η ποιότητα της πτυχιακής δεν καθορίζεται από τον όγκο της. Αντίθετα, πρέπει να εξασφαλίζεται η «οικονομία» που διέπει τη σύνταξη μιας επιστημονικής εργασίας: η οικονομία στην ανάπτυξη του επιχειρήματος, στις αφηγηματικές στρατηγικές αλλά και στον τρόπο έκφρασης επιβάλλει ένα κείμενο μεστό και ελέγξιμο, στα πρότυπα, λόγου χάριν, ενός εκτενούς επιστημονικού άρθρου. Καθώς όμως δεν πρόκειται για άρθρο αλλά για εργασία, οφείλει σε γενικές γραμμές να ακολουθεί ορισμένες συμβάσεις και τυπικά γνωρίσματα και να έχει την εξής διάρθρωση.

α. Εισαγωγή - Οριοθέτηση του προβλήματος όπου θα προσδιορίζεται το αντικείμενο, οι υποθέσεις εργασίας, οι θεωρητικές και οι μεθοδολογικές επιλογές.

β. Κυρίως κείμενο (το οποίο μπορεί να έχει ιδιαίτερη εισαγωγή, να διακρίνεται σε δύο ή και περισσότερα μέρη, να χωρίζεται σε κεφάλαια και υποκεφάλαια κλπ.), όπου θα «ξεδιπλώνεται» η κυρίως έρευνα, θα «ελέγχονται» οι αρχικές υποθέσεις εργασίας και θα αναπτύσσεται η βασική επιχειρηματολογία. Είναι αυτονόητο ότι τόσο η εισαγωγή όσο και το κυρίως κείμενο πρέπει να περιέχουν τις αναγκαίες βιβλιογραφικές παραπομπές και διευκρινίσεις, ακολουθώντας ένα από τα καθιερωμένα πρότυπα. Ειδικά για τις εμπειρικές εργασίες θα πρέπει να περιλαμβάνεται χωριστό κεφάλαιο με τίτλο «μεθοδολογία» και «έρευνα και δεδομένα».

γ. Τελικά συμπεράσματα

δ. Βιβλιογραφία όπου θα καταγράφονται όλα τα βιβλία ή άρθρα που χρησιμοποιήθηκαν στο κείμενο ή στις υποσημειώσεις ή και άλλη συμπληρωματική βιβλιογραφία, πηγές κλπ.

ε. Παράρτημα με στατιστικούς πίνακες, ερωτηματολόγια, κείμενα συνεντεύξεων ή άλλες πηγές κλπ.

Προδιαγραφές διάρθρωσης και έντυπης μορφής της πτυχιακής

Η πτυχιακή εργασία πρέπει να παραδίδεται απαραίτητως σε έντυπη μορφή και σε τέσσερα αντίτυπα: ένα για κάθε μέλος της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής και ένα για το αρχείο της Γραμματείας του Τμήματος. Το κυρίως κείμενο καλό είναι να μην υπερβαίνει τις 60 τυπωμένες σελίδες.

Διάρθρωση

- Σελίδα τίτλου
- Περίληψη πτυχιακής (περίπου μια σελίδα στα ελληνικά και τα αγγλικά)
- Πίνακας περιεχομένων
- Πίνακας πινάκων (αν υπάρχουν)
- Πίνακας γραφημάτων (αν υπάρχουν)
- Κεφάλαια κυρίως εργασίας
- Τελικά συμπεράσματα
- Βιβλιογραφία

Κείμενο

- γραμματοσειρά: Times New Roman, μέγεθος 12
- διάστιχο 1,5
- πλήρης στοίχιση του κειμένου
- ικανά περιθώρια της σελίδας πάνω και κάτω και δεξιά και αριστερά
- αριθμοί σελίδας να εμφανίζονται είτε στο πάνω δεξιό είτε στο κάτω δεξιό μέρος της σελίδας
- οι βιβλιογραφικές παραπομπές θα πρέπει να ακολουθούν ένα από τα καθιερωμένα πρότυπα
- οι υποσημειώσεις να είναι υποσέλιδες, δηλαδή, να εμφανίζονται στο τέλος κάθε σελίδας, και να έχουν συνεχή αρίθμηση
- η παράθεση της βιβλιογραφίας θα πρέπει να γίνεται αμέσως μετά το τέλος του κειμένου
- οι πίνακες και τα γραφήματα (αν υπάρχουν) θα πρέπει να εμφανίζονται μέσα στο κείμενο σε ξεχωριστή σελίδα αμέσως μετά τη σελίδα στην οποία αναφέρονται για πρώτη φορά.

Αξιολόγηση της Πτυχιακής Εργασίας

Η αξιολόγηση της πτυχιακής εργασίας γίνεται από την τριμελή εξεταστική επιτροπή και βαθμολογείται όπως και τα σεμινάρια με βαθμούς που κυμαίνονται από μηδέν (0) μέχρι δέκα (10) με διαβαθμίσεις

ακέραιας μονάδας. Προβιβάσιμοι βαθμοί είναι το πέντε (5) και οι μεγαλύτεροί του. Η Πτυχιακή Εργασία αντιστοιχεί σε 2 μαθήματα ΥΕΠ και 1 σεμινάριο ΥΕΠΣ (συνολικά 16 ECTS).

2. Κανονισμός Πρακτικής Άσκησης (ΕΣΠΑ) σε φορείς εντός της Ελλάδας

Το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης (Π.Π.Α.) του Τμήματος Κοινωνιολογίας είναι ενταγμένο οργανικά στο Πρόγραμμα Σπουδών και χρηματοδοτείται από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους. Η Πρακτική Άσκηση πιστώνεται με 30 ECTS, εκ των οποίων οι 5 (πέντε) προσμετρώνται για τη λήψη πτυχίου, εφόσον αντιστοιχεί σε ένα μάθημα επιλογής (ΥΕΠ), και οι υπόλοιπες 25 (είκοσι πέντε) αναγράφονται στο παράρτημα διπλώματος. Η Π.Α. έχει κωδικό ΠΡΑΚ500 και αξιολογείται με την ίδια κλίμακα των υπολοίπων μαθημάτων ΥΕΠ.

Η Πρακτική Άσκηση *δεν είναι υποχρεωτική* και σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία είναι *πλήρους απασχόλησης* και διαρκεί δύο πλήρεις ημερολογιακούς μήνες. Μπορεί να πραγματοποιηθεί είτε στο εαρινό είτε στο χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους, συμπεριλαμβανομένων των περιόδων των διακοπών Χριστουγέννων, Πάσχα και των καλοκαιρινών μηνών. Οι φοιτητές/τριες μπορούν να επιλέξουν την Πρακτική Άσκηση ως μάθημα από το τρίτο έτος σπουδών τους προκειμένου να ασκηθούν σε ένα εργασιακό πλαίσιο που οι ίδιοι/ες θα επιλέξουν ανάμεσα σε συνεργαζόμενους φορείς σε διάφορες πόλεις της Ελλάδος.

Εκπαιδευτικοί Στόχοι του Π.Π.Α.

Το Π.Π.Α προβλέπει την άσκηση των φοιτητών/τριών σε συνεργαζόμενους φορείς που έχουν συνάφεια με τα γνωστικά αντικείμενα που διδάσκονται στο Τμήμα. Βασικοί στόχοι είναι οι εξής:

- Εκπαίδευση των φοιτητών/τριών σε πραγματικές εργασιακές συνθήκες και στην απόκτηση πολύτιμης εργασιακής εμπειρίας και επαγγελματικών δεξιοτήτων, η ενθάρρυνση της επινοητικότητας και της ανάπτυξης επαγγελματικού ήθους από τις/τους ασκούμενες/ους.
- Κινητοποίηση του ενδιαφέροντος δημοσίων και ιδιωτικών φορέων και εταιρειών προκειμένου να στηριχτεί η ένταξη των αποφοίτων του Τμήματος στην αγορά εργασίας.
- Διεύρυνση του πεδίου απασχόλησης των αποφοίτων του Τμήματος πέρα από τους μέχρι τώρα καθιερωμένους τομείς πιθανής εργασιακής ένταξης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην δημιουργία συνδέσεων με ερευνητικά κέντρα, με ΜΚΟ παροχής κοινωνικών υπηρεσιών, με δίκτυα επικοινωνίας και Μ.Μ.Ε και με φορείς σχεδιασμού και άσκησης κοινωνικής πολιτικής και πολιτιστικών δράσεων στο χώρο της τοπικής αυτοδιοίκησης.
- Σύνδεση των θεωρητικών γνώσεων της κοινωνιολογίας με την κοινωνική πραγματικότητα και η αφομοίωση της επιστημονικής γνώσης μέσω της επαγγελματικής άσκησης.

Επιλογή Φοιτητών/ Φοιτητριών

Ενημέρωση: Κάθε ακαδημαϊκό εξάμηνο πραγματοποιείται τουλάχιστον μία Ενημερωτική Εκδήλωση από τον/την υπεύθυνο/η του προγράμματος Π.Α. του Τμήματος, σε συνεργασία με το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης του Πανεπιστημίου Κρήτης στο Ρέθυμνο. Η σχετική ανακοίνωση αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και διακινείται με όποιους πρόσφορους τρόπους διατίθενται (αφίσες, ενημερωτικά e-mails, αναρτήσεις στο e-learn κ.ά.). Η πρώτη εκδήλωση εκάστου εξαμήνου πραγματοποιείται την πρώτη ή την δεύτερη εβδομάδα του εξαμήνου και αποσκοπεί στο να ενημερώσει τους φοιτητές και τις φοιτήτριες (α) για το περιεχόμενο της πρακτικής άσκησης, (β) για τη διαδικασία επιλογής τους, και (γ) για τις απαραίτητες διοικητικές ενέργειες, πριν, κατά τη διάρκεια, και μετά την ολοκλήρωση της Π.Α.

Επιλογή: κριτήρια κατάταξης και διαδικασία υποβολής ενστάσεων

Τουλάχιστον μία φορά κάθε εξάμηνο αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και δημοσιοποιείται με όποιους άλλους πρόσφορους τρόπους (αφίσες, ενημερωτικά e-mails, αναρτήσεις στο e-learn κ.ά.)

Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για τους φοιτητές και φοιτήτριες του Τμήματος που επιθυμούν να ακολουθήσουν το Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης, το αμέσως προσεχές διάστημα. Στην πρόσκληση αναφέρονται οι διαθέσιμες θέσεις, το χρονικό διάστημα εκπόνησης της πρακτικής άσκησης, η ακριβής διαδικασία εκδήλωσης ενδιαφέροντος (οι σχετικές προθεσμίες και ο τρόπος υποβολής των αιτήσεων και των λοιπών δικαιολογητικών). Οι αιτήσεις υποβάλλονται στη Γραμματεία του Τμήματος.

Λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 21 του Συντάγματος περί προστασίας των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, καθώς και τον ΣΤ. 1. Ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' «Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες», ορίζεται ότι φοιτητές/τριες που πάσχουν από σοβαρές παθήσεις όπως αυτές αποτυπώνονται στον Ν. 3557/23-09-2019, συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης, καταλαμβάνοντας το 5% των προβλεπόμενων θέσεων, κατ' αναλογία του προβλεπόμενου ποσοστού 5% για την Εισαγωγή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση ατόμων που πάσχουν από σοβαρές παθήσεις (Άρθρο 35 —Ν. 3794/2009), υπό την προϋπόθεση ότι επιδεικνύουν αντίστοιχο Πιστοποιητικό Υγειονομικής Επιτροπής κατά την υποβολή των αιτήσεων τους στη Γραμματεία, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο. Σε περίπτωση που ο αριθμός των αιτήσεων είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό των θέσεων που αντιστοιχούν στο ποσοστό 5%, οι αιτήσεις αυτές θα αξιολογηθούν με το γενικό αλγόριθμο, όπως ορίζεται στον παρόντα κανονισμό παρακάτω. Τέλος, στην περίπτωση που ο αριθμός των αιτήσεων της ειδικής αυτής κατηγορίας είναι μικρότερος των διαθέσιμων θέσεων, οι θέσεις αυτές καλύπτονται από υποψήφιος/ους της γενικής κατηγορίας και αντιστρόφως.

Μετά το πέρας της προθεσμίας η Γραμματεία του Τμήματος Κοινωνιολογίας προβαίνει, σε κατάταξη των φοιτητών/τριών που υπέβαλλαν αίτηση βάσει μοριοδότησης (υπό την προϋπόθεση ότι ο φοιτητής ή φοιτήτρια διανύει τουλάχιστον το τρίτο έτος των σπουδών του) με τη χρήση του εξής αλγόριθμου, προσδιορίζοντας *τους/τις επιλεγέντες/είσες, τους/τις επιλαχόντες/ούσες και τους/τις απορριφθέντες/είσες:*

- 80% του μέσου όρου των μαθημάτων.
- 20% του αριθμού των μαθημάτων που έχει περάσει ο/η φοιτητής/τρια.

Σε περίπτωση ισοβαθμίας, εφαρμόζεται ο ίδιος αλγόριθμος, υπολογισμένος αποκλειστικά στα υποχρεωτικά μαθήματα (αριθμός και μέσος όρος υποχρεωτικών μαθημάτων).

Ακολούθως, η Γραμματεία συντάσσει διαβιβαστικό προς την *Επιτροπή* Π.Α. με όλα τα ανωτέρω στοιχεία (λίστα κατάταξης βάσει αλγόριθμου, αντίγραφα των αιτήσεων με αναφορά αριθμό πρωτοκόλλου και ημερομηνία υποβολής). Η Επιτροπή της Πρακτικής Άσκησης, εξετάζει το εμπρόθεσμο, την πληρότητα και την ορθότητα των αιτήσεων, ελέγχει τη χρήση των θεσμοθετημένων κριτηρίων και συντάσσει Πρακτικό με τον προσωρινό πίνακα κατάταξης (με αιτιολόγηση πιθανής απόρριψης αιτήσεων) και δημοσιοποιεί την εν λόγω λίστα, με τη συνδρομή της Γραμματείας του Τμήματος τόσο με ανάρτηση στην ιστοσελίδα του Τμήματος όσο και με όποιους άλλους πρόσφορους τρόπους είναι διαθέσιμοι. Στην ανακοίνωση της λίστας αυτής αναφέρεται ρητά η δυνατότητα ένστασης εκ μέρους εκάστου/ης φοιτητή/τριας, όσον αφορά είτε στην εγκυρότητα της μοριοδότησής του/της είτε στην απόρριψη της αίτησης, και ορίζεται η προθεσμία υποβολής αυτών.

Η ένσταση κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος, *εντός πέντε ημερολογιακών ημερών* από την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων. Πιθανές ενστάσεις εξετάζονται από την εκάστοτε Επιτροπή Ενστάσεων Πρακτικής Άσκησης, η οποία συγκαλείται αμέσως μετά τη λήξη της προθεσμίας υποβολής τους. Η Επιτροπή αξιολογεί κατά πόσο οι ενστάσεις είναι βάσιμες, σύμφωνα με τα θεσμοθετημένα κριτήρια και τη χρήση του σχετικού αλγορίθμου. Εξετάζει αναλυτικά το περιεχόμενο κάθε ένστασης και συντάσσει σχετικό Πρακτικό, στο οποίο τεκμηριώνει πλήρως τους λόγους αποδοχής ή απόρριψης. Σε περίπτωση αποδοχής, η σειρά κατάταξης των αιτούντων/ουσών τροποποιείται αναλόγως και καταγράφεται στη σχετική απόφαση. Στη συνέχεια η Συνέλευση επικυρώνει τη λίστα με το τελικό

πρακτικό επιλεγέντων/γυσιών, επιλαχόντων/χουσών και απορριφθέντων/θεισών, η οποία και δημοσιοποιείται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και στο ΔΑΣΤΑ.

Σε όλες τις περιπτώσεις ανάρτησης πινάκων κατάταξης λαμβάνεται υπόψη η εκάστοτε κείμενη νομοθεσία για την προστασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και σε καμία περίπτωση δε δημοσιοποιούνται ονοματεπώνυμα φοιτητών/τριών. Στη συνέχεια, οι επιλεγέντες/είσες φοιτητές/τριες κατανέμονται από τον/την υπεύθυνο/η στους φορείς που οι ίδιοι/ες έχουν επιλέξει και με τους οποίους έχουν έρθει ήδη σε επαφή, με δική τους πρωτοβουλία. Οι επιλεγέντες/είσες φοιτητές/τριες οφείλουν ακολούθως να συμπληρώσουν όλα τα έντυπα που θα τους ζητηθούν από το αρμόδιο γραφείο Πρακτικής Άσκησης.

Εκπόνηση Πρακτικής Άσκησης

Η Π.Α ασκείται για δύο μήνες ανελλιπώς και αποκλειστικά στους χώρους εγκατάστασης ή παροχής υπηρεσιών του Φορέα Υποδοχής. Οι φοιτητές/τριες *ακολουθούν το ωράριο της* υπηρεσίας ή του φορέα στον οποίο έχουν τοποθετηθεί και τις εντολές των προϊσταμένων σε αυτήν. Το Τμήμα δεν παρεμβαίνει σε αυτή τη διαδικασία. Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να παραδώσουν στον/στην Ε.Υ. του Προγράμματος με την ολοκλήρωση της πρακτικής τους άσκησης τα εξής:

α) *Γραπτή Εργασία*, βάσει της οποίας και θα αξιολογηθούν (βλ. παρακάτω).

β) *Ημερολόγιο*, υπογεγραμμένο από την υπηρεσία ή τον φορέα όπου εκπονείται η Π.Α.

γ) *Έντυπο Αξιολόγησης* από την υπηρεσία ή τον φορέα όπου εκπονήθηκε η Π.Α.

Για να νοηθεί ολοκληρωμένη η Π.Α. θα πρέπει το σύνολο των ως άνω εγγράφων να έχουν παραδοθεί στο Τμήμα, καθώς και ό,τι άλλο έγγραφο ή συμπληρωμένη ηλεκτρονική φόρμα ζητείται από το αρμόδιο Γραφείο Πρακτικής Άσκησης.

Επίσης, οι φοιτητές/τριες καλούνται να καταθέσουν στον/στην Υπεύθυνο/η της ΠΑ τα εξής έντυπα, τα οποία χρησιμεύουν για την εσωτερική αξιολόγηση της Π.Α. και τη σχετική ανατροφοδότηση: (α) ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της Π.Α., από την υπηρεσία ή τον φορέα όπου εκπόνησαν την πρακτική άσκηση, (β) ερωτηματολόγιο αξιολόγησης της Π.Α., από τον ίδιο τον φοιτητή - την ίδια τη φοιτήτρια. Ο σκοπός αυτών των ερωτηματολογίων είναι να συλλεγούν στοιχεία και να επισημανθούν οι καλές και οι προβληματικές εμπειρίες, ώστε ο σχεδιασμός του Π.Π.Α του Τμήματος να είναι όσο το δυνατό πιο καλά θεμελιωμένος.

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΦΟΡΕΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Για τις υποχρεώσεις των Φορέα Υποδοχής της Πρακτικής Άσκησης εφαρμόζονται όσα ορίζονται στον Κανονισμό.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Ο/η φοιτητής/τρια πριν την έναρξη της Πρακτικής του/της Άσκησης πρέπει να ακολουθήσει τις οδηγίες που θα του δοθούν από το Τμήμα ή/και το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης σχετικά την υλοποίηση της Πρακτικής Άσκησης. Κατά τη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης, ο/η ασκούμενος/η φοιτητής/τρια δικαιούται αδείας μίας (1) ημέρας ανά μήνα Πρακτικής Άσκησης, για λόγους προσωπικούς, υγείας ή εκπαιδευτικούς (π.χ. εξετάσεις). Ο/Η ασκούμενος/η μπορεί να χρησιμοποιήσει τις ημέρες απουσίας είτε τμηματικά είτε συνολικά κατά τη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης. Στην περίπτωση που θέλει να κάνει χρήση της άδειάς του για προσωπικούς ή εκπαιδευτικούς λόγους, τότε θα πρέπει να ενημερώσει γραπτώς για την απουσία του δύο (2) ημέρες νωρίτερα τον Φορέα Υποδοχής, τον οριζόμενο Επόπτη Πρακτικής Άσκησης από την πλευρά του Ιδρύματος και το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης. Σε περίπτωση που δεν ενημερώσει δύο (2) ημέρες νωρίτερα και έπειτα από έλεγχο διαπιστωθεί ότι απουσιάζει από τον Φορέα Υποδοχής, η απουσία αυτή θα θεωρείται αδικαιολόγητη και θα αποτελεί λόγο ακύρωσης της Πρακτικής Άσκησης. Όταν συντρέχουν λόγοι υγείας, τότε ο ασκούμενος μπορεί να ενημερώσει για την απουσία του και την ίδια ημέρα. Ο/Η ασκούμενος/η φοιτητής/τρια στον χώρο της Πρακτικής

Άσκησης, υποχρεούται να ακολουθεί τους κανονισμούς ασφαλείας και εργασίας ως και κάθε άλλη ρύθμιση που ισχύει για το προσωπικό του Φορέα Υποδοχής. Αδικαιολόγητες απουσίες ή παράβαση των κανονισμών του εργασιακού χώρου μπορούν να οδηγήσουν στη διακοπή της Πρακτικής Άσκησης. Στην περίπτωση αυτή, ο/η φοιτητής/τρια δύναται να επαναλάβει την Πρακτική Άσκηση, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον Κανονισμό Πρακτικής Άσκησης του Ιδρύματος. Για την επιτυχή ολοκλήρωση της Πρακτικής Άσκησης, υποχρεούνται να υποβάλουν οποιαδήποτε στοιχείο / δικαιολογητικό ζητηθεί από τον Υπεύθυνο Πρακτικής Άσκησης ή/και το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης, όπως αυτά ορίζονται στον παρόντα εσωτερικό κανονισμό. Ο/η Υπεύθυνος/η Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος αποφασίζει για την αποδοχή των στοιχείων / δικαιολογητικών. Σε περίπτωση που συντρέχουν λόγοι απόρριψης, ο/η Υπεύθυνος/η Πρακτικής Άσκησης ενημερώνει την Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης που αποφασίζει για τη διάρκεια και το αντικείμενο απασχόλησης που πρέπει να πραγματοποιηθούν συμπληρωματικά ή κάνει δεκτά τα στοιχεία / δικαιολογητικά. Σε περίπτωση απόρριψης ο/η ασκούμενος/η μπορεί να υποβάλει αίτηση στην Επιτροπή Ενστάσεων Πρακτικής Άσκησης η οποία αποφασίζει οριστικά αποδεχόμενη ή ακυρώνοντας την απόφαση της Επιτροπής Πρακτικής Άσκησης.

ΑΛΛΑΓΗ ΦΟΡΕΑ ΥΠΟΔΟΧΗΣ - ΔΙΑΚΟΠΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

Για τις περιπτώσεις αλλαγής Φορέα Υποδοχής ή διακοπή της Πρακτικής Άσκησης εφαρμόζονται όσα ορίζονται στον Κανονισμό ΠΑ του Ιδρύματος.

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΠΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Στην περίπτωση που ο αριθμός των ασκούμενων είναι διαχειρίσιμος την εποπτεία την αναλαμβάνει ο/η Υπεύθυνος/η ΠΑ του Τμήματος.

Αξιολόγηση Πρακτικής Άσκησης

Η αξιολόγηση βασίζεται στη γραπτή εργασία, την οποία οι συμμετέχοντες/ουσες στο Π.Π.Α. υποχρεούνται να συγγράψουν κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης και να την παραδώσουν μία εβδομάδα μετά την ολοκλήρωσή της στον/στην Υπεύθυνο/η του Π.Π.Α. του Τμήματος, τόσο σε έντυπη όσο και σε ηλεκτρονική μορφή.

Η εργασία αυτή προϋποθέτει την έγκριση από τον/την Υπεύθυνο/η του Π.Π.Α. του Τμήματος. Μία εβδομάδα περίπου μετά την έναρξη της Πρακτικής Άσκησης, ο/η φοιτητής/τρια αποστέλλει email στον/στην Υπεύθυνο/η, τον/την ενημερώνει για την ομαλή έναρξη της πρακτικής, και του/της υποβάλλει σε ξεχωριστό αρχείο word πρόταση εκπόνησης της εργασίας, ακολουθώντας το ενδεικτικό υπόδειγμα, που υπάρχει αναρτημένο στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Το θέμα της εργασίας και η αναζήτηση της σχετικής βιβλιογραφίας είναι ευθύνη του/της εκάστοτε φοιτητή/τριας.

Η εργασία θα πρέπει απαραίτητα να σχετίζεται με το συγκεκριμένο αντικείμενο της πρακτικής άσκησης. Συνιστάται οι φοιτητές/τριες να αναλάβουν εγκαίρως τις αναγκαίες πρωτοβουλίες που θα τους/τις βοηθήσουν στην εκπόνηση της εργασίας τους (αναζήτηση βιβλιογραφίας, κατάλληλου εμπειρικού υλικού, κ.ά.). Μετά τη σύμφωνη γνώμη του/της Υπεύθυνου/ης ξεκινά η εκπόνηση της εργασίας, η οποία συγγράφεται κατά τη διάρκεια της Πρακτικής Άσκησης. Η εργασία αυτή έχει έκταση 3.000 - 4.000 λέξεις σε διάστιχο 1,5 και γραμματοσειρά 12 Times New Roman, και ακολουθεί τις βασικές αρχές των σεμιναριακών εργασιών (σαφές ερευνητικό ερώτημα, συγκεκριμένη δομή, διάκριση σε κεφάλαια και υποκεφάλαια, ορθή χρήση παραπομπών, βιβλιογραφίας και λοιπών πηγών) και περιλαμβάνει *παράρτημα αποτίμησης της Π.Α. έκτασης επιπλέον 300-400 λέξεων*. Ο βασικός στόχος είναι η σύνδεση εμπειριών οι οποίες προκύπτουν από την Π.Α. με τις θεωρητικές γνώσεις της Κοινωνιολογίας.

Η εργασία αξιολογείται από τον/την Υπεύθυνο/η του Π.Π.Α. του Τμήματος, βάσει των παρακάτω κριτηρίων:

- Ορθή χρήση βιβλιογραφίας (χρήση αναγνωρισμένου συστήματος παραπομπών, υποσημειώσεων και παράθεσης της βιβλιογραφίας, π.χ. APA, Harvard): 15% Αξιοποίηση εμπειρίας Π.Α.: 50%

- Επιστημονική εμβάθυνση της εργασίας: 25% Δομή της εργασίας (έκταση, διάκριση σε κεφάλαια και σύνδεση μεταξύ τους): 10% Σε περιπτώσεις ιδιαίτερου ερευνητικού ενδιαφέροντος η εργασία αυτή μπορεί να οδηγήσει σε πτυχιακή εργασία.

Επιτροπές - Όργανα

Η Συνέλευση ορίζει στην αρχή κάθε ακαδημαϊκού έτους τις εξής επιτροπές:

1. **Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης** η οποία είναι τριμελής, τριετούς θητείας και αποτελείται:

- από τον/την Πρόεδρο και τον/την αναπληρωτή του/της και από άλλα δύο μέλη ΔΕΠ του Τμήματος καθώς και ένα αναπληρωματικό μέλος αυτών.

2. **Επιτροπή Ενστάσεων Πρακτικής Άσκησης** η οποία είναι τριμελής, τριετούς θητείας και διαφορετική από την Επιτροπή ΠΑ και αποτελείται:

- από τον/την Πρόεδρο και τον αναπληρωτή του/της και από άλλα δύο μέλη ΔΕΠ του Τμήματος καθώς και ένα αναπληρωματικό μέλος αυτών.

3. Κανονισμός Προγράμματος ERASMUS+ σε Ιδρύματα της Αλλοδαπής

Οι φοιτήτριες/τές μπορούν να λάβουν πληροφορίες και τα απαραίτητα έγγραφα για τις αιτήσεις τους στην ιστοσελίδα του Τμήματος Διεθνών Σχέσεων του Ιδρύματος (<http://intrel.dev.edu.uoc.gr/intrel/cat12/cat12.html>). Οι αιτήσεις υποβάλλονται στο Τμήμα Δ.Σ.

Σπουδές

Προκειμένου να μετακινηθούν για σπουδές, οι φοιτήτριες/τές θα πρέπει να έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον το πρώτο έτος σπουδών (δηλαδή μπορούν να κάνουν αίτηση από το δεύτερο εξάμηνο και μετά) και να μην υπερβαίνουν τα ν+2 έτη σπουδών τη στιγμή της αίτησής τους. Θα πρέπει, επίσης, να κατέχουν αποδεδειγμένα τη γλώσσα του Ιδρύματος υποδοχής ή τη γλώσσα διδασκαλίας σε αυτό, στο επίπεδο εκείνο που αναγράφεται στη συμφωνία με το συγκεκριμένο ίδρυμα. Προτεραιότητα έχουν οι φοιτήτριες/τές του Τμήματος Κοινωνιολογίας για όλους τους κύκλους σπουδών και δευτερευόντως φοιτήτριες/τές άλλων Τμημάτων, εφόσον υπάρχουν διαθέσιμες θέσεις που δεν έχουν καλυφθεί από φοιτήτριες/τές της Κοινωνιολογίας.

Πρακτική Άσκηση

Προκειμένου να μετακινηθούν για πρακτική άσκηση, οι φοιτήτριες/τές θα πρέπει να έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον το δεύτερο έτος σπουδών (δηλαδή μπορούν να κάνουν αίτηση από το τέταρτο εξάμηνο και μετά) και να γνωρίζουν αποδεδειγμένα και επαρκώς τη γλώσσα του φορέα απασχόλησης (min επίπεδο B2 του Common European Framework of Languages) (<http://europass.cedefop.europa.eu/en/resources/european-language-levels-cefr>).

Επίσης, δεν θα πρέπει να έχουν υπόλοιπο μικρότερο από 30 ECTS εάν αιτούνται μετακίνηση για ένα εξάμηνο σπουδών/πρακτικής ή 60 ECTS εάν αιτούνται μετακίνηση για ένα έτος. Διευκρινίζεται ότι το υπόλοιπο ECTS αφορά την περίοδο μετακίνησής τους και όχι την περίοδο αίτησής τους. Ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει για τις φοιτήτριες και τους φοιτητές που αιτούνται να μετακινηθούν με το πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης αφού έχουν πάρει το πτυχίο τους.

Εφόσον οι υποψήφιοι/οι πληρούν τις παραπάνω βασικές προϋποθέσεις, αξιολογούνται και μοριοδοτούνται σύμφωνα με τα παρακάτω κριτήρια, τα οποία βασίζονται στις αρχές της ίσης μεταχείρισης και είναι συμβατά με τα κριτήρια που θέτει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Εθνική Μονάδα Erasmus+ Ελλάδας (I.K.Y.). Μέσα από την παραπάνω διαδικασία, διαμορφώνονται δύο λίστες φοιτητών/τριών: α) για σπουδές και β) για πρακτική άσκηση.

Κριτήρια μοριοδότησης

- Α. Επίπεδο Σπουδών (κριτήριο Α)
Σχετική προτεραιότητα δίνεται στους/στις υποψήφιους/ες διδάκτορες/ισσες και τους/τις μεταπτυχιακούς/ές φοιτητές/τριες έναντι των προπτυχιακών (μοριοδότηση 0,5 βαθμός).
- Β. Ακαδημαϊκή Επίδοση - Συνδυαστικός Δείκτης Επίδοσης (κριτήριο Β1 και κριτήριο Β2).

Υπολογίζεται ο μέσος όρος βαθμολογίας (με συντελεστή βαρύτητας 60%) **(κριτήριο Β1)**. Επιπλέον, υπολογίζεται η σχέση εξαμήνου σπουδών με τον αριθμό ECTS μονάδων που έχει ολοκληρώσει επιτυχώς η φοιτήτρια - ο φοιτητής **(κριτήριο Β2)**. Ο συντελεστής αυτός είναι το ηλίκο του αριθμού μονάδων ECTS που έχει πετύχει διά του εξαμήνου σπουδών στο οποίο φοιτά μείον ένα (αφού στο εξάμηνο που φοιτά δεν έχει περάσει κανένα μάθημα ακόμα), διαιρούμενο διά του μέσου όρου των ECTS που θα έπρεπε να έχει περάσει ανά εξάμηνο (30 ECTS στο προπτυχιακό και στο ΠΜΣ). (Μέγιστη μοριοδότηση 1 βαθμός, όταν έχει ολοκληρώσει όλα τα ECTS που αντιστοιχούν στο εξάμηνο σπουδών που προηγείται της αίτησής του/της).

- Γ. Ξένες Γλώσσες (κριτήριο Γ1 και Γ2)

Μοριοδοτείται ο φοιτητής ή η φοιτήτρια που έχει υψηλότερο επίπεδο γνώσης της πρώτης γλώσσας (π.χ. διαφορά Lower / Proficiency ή B2 / C2). (1 βαθμός). Επίσης, η δεύτερη γλώσσα μοριοδοτείται με 0,5 βαθμό. Εξυπακούεται, με βάση τα κριτήρια επιλεξιμότητας, ότι ο/η φοιτητής/τρια που δεν γνωρίζει τη γλώσσα στο επίπεδο που απαιτεί το Ίδρυμα ή ο Φορέας απασχόλησης που έχει επιλέξει αποκλείεται.

- Δ. Προηγούμενη Μετακίνηση (κριτήριο Δ)

Οι φοιτητές/τριες που δεν έχουν μετακινηθεί ξανά με το πρόγραμμα Erasmus έχουν επιπλέον μοριοδότηση (1 βαθμός). Φοιτήτριες/τές που έχουν ακυρώσει την μετακίνησή τους στο παρελθόν αδικαιολόγητα ή/και χωρίς να το δηλώσουν εγκαίρως έχουν αρνητική μοριοδότηση (-2 βαθμοί). Σε περίπτωση ακύρωσης για λόγους ανεξάρτητους των φοιτητών/τριών, δεν θα εφαρμόζεται μειωτικός συντελεστής (π.χ. εκ των υστέρων περικοπή κονδυλίων).

**Συνολικά η κατάταξη προκύπτει ως άθροισμα των παραπάνω πέντε κριτηρίων:
=A[0,5]+[B1*0,6]+B2[(=αριθμός ECTS /εξάμηνο σπουδών -
1/30)]+Γ1[1,0]+Γ2[0,5]+Δ[1 ή μηδέν ή -2]. Μέγιστος βαθμός 10.**

Λόγος Μετακίνησης

Εφόσον υπάρχουν δύο χωριστά κονδύλια καταρτίζονται δύο χωριστοί πίνακες με τα ίδια κριτήρια. Ένας για μετακίνηση για σπουδές και ένας για μετακίνηση για πρακτική άσκηση.

Μετά την κατάταξη των φοιτητών και φοιτητριών με βάση την παραπάνω μοριοδότηση πρέπει να ακολουθήσει κατάταξη με βάση τις επιλογές των πανεπιστημίων (πρώτη, δεύτερη επιλογή κ.ο.κ. του κάθε φοιτητή και φοιτήτριας). Σε αυτήν την περίπτωση, υπερισχύει πάντα η κατάταξη με βάση τη μοριοδότηση, άρα οι πρώτοι στην κατάταξη φοιτητές πηγαίνουν σε όποια επιλογή έχουν κάνει (1, 2η ή 3η).

Π.χ. έστω κάποιος φοιτητής Β που έχει επιλέξει ως πρώτη επιλογή το πανεπιστήμιο Βερολίνου και ως δεύτερη τη Βαρκελώνη. Η πρώτη του επιλογή έχει ήδη καταληφθεί από προηγούμενο στην κατάταξη (φοιτητή Α). Η δεύτερη επιλογή του είναι πρώτη επιλογή της φοιτήτριας Γ. Ο φοιτητής Β θα πάει στη Βαρκελώνη και η φοιτήτρια Γ στη δεύτερη επιλογή της. Εάν έχουν καταληφθεί όλες οι επιλογές ενός φοιτητή - μιας φοιτήτριας από φοιτητές/τριες που προηγούνται, αυτός/ή αποκλείεται.

Χρηματοδότηση

Για τη μετακίνηση φοιτητών για σπουδές εγκρίνεται καταρχάς η χρηματοδότηση ενός πλήρους ακαδημαϊκού εξαμήνου ή τριμήνου, όπως αυτό ορίζεται από το ίδρυμα υποδοχής. Για την πρακτική

άσκηση εγκρίνεται η χρηματοδότηση ενός τετραμήνου. Έτσι, εξασφαλίζεται η χρηματοδότηση μεγαλύτερου αριθμού φοιτητών/τριών, λαμβάνοντας υπόψη την επιθυμία για μετακινήσεις μεγαλύτερου διαστήματος με μηδενική αρχικά χρηματοδότηση. Σε περίπτωση παράτασης, αυτή μπορεί να χρηματοδοτηθεί σε δεύτερο χρόνο, ως αποτέλεσμα πιθανών ακυρώσεων των φοιτητών/τριών στην πορεία κάθε έτους ή επιπλέον χρηματοδότηση από το ΙΚΥ, αν υπάρξει. Επίσης, οι φοιτητές/τριες που έχουν μετακινηθεί στο παρελθόν με το πρόγραμμα, μπορούν να μετακινούνται με μηδενική χρηματοδότηση αρχικά, με το ενδεχόμενο να λάβουν κάποια αποζημίωση ανάλογα με το ύψος των διατιθέμενων κονδυλίων.

Μετά τη μετακίνηση

Για να είναι επιτυχής η συμμετοχή των φοιτητών/τριών μετά την ολοκλήρωση της περιόδου μετακίνησης θα πρέπει:

α) Προπτυχιακοί/ές και μεταπτυχιακοί/ές φοιτητές/τριες: να έχουν προαγωγίμο βαθμό στο 50% τουλάχιστον των δηλωθέντων ECTS για την περίοδο μετακίνησης τους (τουλάχιστον 15 ECTS για ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο, και 30 ECTS για ένα ακαδημαϊκό έτος) και βεβαίωση ότι ήταν παρόντες/ούσες στις εξετάσεις όλων των μαθημάτων που επέλεξαν, ακόμα και αν απέτυχαν.

β) Υποψήφιοι/ες διδάκτορες/ισσες: να υποβληθεί έκθεση του/της επιβλέποντα/ουσας την οποία συνυπογράφει ο/η συντονιστής/στρια Erasmus. Εφόσον οι φοιτητές/τριες δεν έχουν προαγωγίμο βαθμό στο 50% τουλάχιστον από τις προβλεπόμενες στο ίδρυμα υποδοχής Πιστωτικές Μονάδες (ECTS) για την περίοδο μετακίνησης, δεν θα γίνεται δεκτό τυχόν αίτημά τους για επόμενη μετακίνηση με το εν λόγω πρόγραμμα.

γ) Πρακτική άσκηση: ο φορέας απασχόλησης να πιστοποιεί ρητά ότι ο/η φοιτητής/τρια εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις που του/της ανατέθηκαν στο χρονικό διάστημα μετακίνησής του/της. Εφόσον οι φοιτητές/τριες δεν ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα πρακτικής τους κατά την περίοδο μετακίνησης, δε θα γίνεται δεκτό τυχόν αίτημά τους για επόμενη μετακίνηση με το εν λόγω πρόγραμμα.

Περιπτώσεις στις οποίες οι φοιτητές/τριες δεν ολοκλήρωσαν το πρόγραμμα σπουδών/πρακτικής τους για αποδεδειγμένα σοβαρούς λόγους (π.χ. ασθένεια) θα εξετάζονται χωριστά.

Αναγνώριση μαθημάτων:

Για την αναγνώριση μαθημάτων που αφορά τις σπουδές και την Πρακτική Άσκηση μέσω Erasmus, απαιτείται σχετική αίτηση, η οποία γίνεται άπαξ από τον/την φοιτητή/τρια.

Για σπουδές: Τα μαθήματα που θα επιλέξει ο/η φοιτητής/τρια στο ίδρυμα υποδοχής και τα οποία πρέπει να αντιστοιχηθούν, κατά κανόνα, με ΥΕΠ ή ΕΛΕ σε συνεργασία με τον/την Υπεύθυνο/η Erasmus του Τμήματος, θα αναγνωρίζονται εάν ο/η φοιτητής/τρια εξεταστεί σε αυτά με επιτυχία. Υποχρεωτικά μαθήματα του Τμήματος μας δεν είναι επιλέξιμα για αντιστοίχιση. Σεμινάρια είναι επιλέξιμα μόνον εφόσον υπάρχει γραπτή βεβαίωση του ιδρύματος υποδοχής ότι το μάθημα που παρακολούθησε ο /η φοιτητής/τρια εκεί είναι σεμινάριο και αντιστοιχεί το λιγότερο σε 6 ή 7 ECTS. Μάθημα γλώσσας μπορεί να γίνει δεκτό μόνο ως ΕΛΕ, εφόσον αντιστοιχεί στα ECTS ενός ΕΛΕ. Μαθήματα που δεν έχουν περιληφθεί στην Αρχική Συμφωνία Μάθησης (Learning Agreement) ή στην τροποποίηση της Συμφωνίας Μάθησης κατά τη μετακίνηση (Learning Agreement During Mobility) δεν αναγνωρίζονται. Τυχόν παραπάνω μαθήματα που έχει κατοχυρώσει ένας/μία φοιτητής/τρια, από τον απαιτούμενο αριθμό για την απόκτηση του πτυχίου του/της εμφανίζονται υποχρεωτικά στο Παράρτημα Διπλώματος.

Για την Πρακτική Άσκηση: Με τη λήξη της πρακτικής άσκησης, αναγνωρίζεται το μάθημα ΠΡΑΚ500 χωρίς βαθμολογία (ή με βαθμολογία εφόσον υπάρχει εργασία) και 5 ECTS. Εάν πραγματοποιηθεί δεύτερη πρακτική άσκηση, πάλι μέσω ERASMUS+, αυτή αναγνωρίζεται σαν μάθημα ΕΛΕ με 5 ECTS.

Εάν ο/η φοιτητής/τρια έχει εξαντλήσει τα ΕΛΕ, τότε αναγνωρίζονται τα 5 ECTS της πρακτικής και αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος. Στην περίπτωση αυτή η/ο φοιτητή/τρια/τής δεν απαλλάσσεται από κάποιο μάθημα.

Σε περίπτωση που η/ο φοιτήτρια/τής έχει ήδη (ή προτίθεται να) εκπονήσει πρακτική άσκηση στην Ελλάδα, τότε η πρακτική με το πρόγραμμα Erasmus+ λαμβάνεται ως δεύτερη πρακτική άσκηση και αναγνωρίζεται ως μάθημα ΕΛΕ με 5 ECTS. Αν έχει εξαντλήσει τα ΕΛΕ, τα 5 ECTS της πρακτικής αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος, χωρίς απαλλαγή από κάποιο μάθημα.

4. Ζητήματα ηθικής και δεοντολογίας της έρευνας

Η έρευνα συνδέεται αναπόσπαστα με την συνταγματικά κατοχυρωμένη ακαδημαϊκή ελευθερία των ερευνητών/τριών, χωρίς την οποία αυτή δεν είναι δυνατόν να διεξαχθεί, και έχει ως σκοπό να προάγει την επιστημονική γνώση, σύμφωνα με διεθνώς αποδεκτές επιστημονικές θεωρίες ή επεξεργασία νέων θεωριών, ικανών να αναγνωριστούν από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα.

Η ανεξαρτησία της έρευνας αποτελεί δημόσιο αγαθό και διέπεται, μεταξύ άλλων, από θεμελιώδεις ηθικές αρχές και δεοντολογικούς κανόνες του οικείου επιστημονικού κλάδου. Στο πλαίσιο εφαρμογής των αρχών αυτών, η Σύγκλητος του Πανεπιστημίου Κρήτης έχει θεσπίσει και εγκρίνει τον Κώδικα Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας, την αρμόδια Επιτροπή Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας καθώς και τον αντίστοιχο Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας. Το 2020 η Σύγκλητος αποφάσισε, επίσης, τη σύσταση μόνιμης πανεπιστημιακής Επιτροπής Δεοντολογίας, ενώ συνέταξε, αντίστοιχα και τον νέο Πανεπιστημιακό Κώδικα Δεοντολογίας και Καλής Πρακτικής.

22.1. Αντιγραφή, πλαστογραφία, πλαστοπροσωπία, λογοκλοπή

Η αντιγραφή, η πλαστογραφία και η πλαστοπροσωπία, η λογοκλοπή κ.λπ. αποτελούν πειθαρχικά παραπτώματα τα οποία υπόκεινται σε κυρώσεις που μπορούν να επηρεάσουν τη φοίτηση ή/και την ολοκλήρωση των σπουδών στο Τμήμα. Η διαδικασία επιβολής κυρώσεων διέπεται από την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία και τις σχετικές διατάξεις των κανονισμών του Πανεπιστημίου Κρήτης.

22.2. Ειδικά ζητήματα δεοντολογίας της κοινωνιολογικής έρευνας

Οι φοιτήτριες/ές που εκπονούν στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης, των σεμιναρίων ή της πτυχιακής τους εργασίας επιτόπια έρευνα με συνεντεύξεις, ερωτηματολόγια, συμμετοχική παρατήρηση κ.λπ. πρέπει να τηρούν με απόλυτη συνέπεια μερικούς θεμελιώδεις κανόνες της ερευνητικής δεοντολογίας. Βασική αρχή της κοινωνιολογικής έρευνας και πρακτικής είναι ο αμοιβαίος σεβασμός και η προστασία των υποκειμένων της έρευνας τόσο σε ό,τι αφορά την ανωνυμία τους όσο και την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που δίνονται, εκτός και αν οι ίδιοι/ες οι ερευνώμενοι/ες συγκατατεθούν στη δημοσιοποίηση της ταυτότητάς τους και των δεδομένων που παρέχουν. Ταυτόχρονα, ο/η φοιτητής/τρια οφείλει να ενημερώνει με ακρίβεια τους πιθανούς/ές πληροφορητές/τριες του για τους σκοπούς της έρευνας και να ζητήσει την συγκατάθεση για τη συμμετοχή τους, χωρίς να επιχειρήσει να εκμεταλλευτεί, να τους εξαπατήσει ή να χειραγωγήσει. Οι αρχές αυτές είναι πολύ σημαντικό να τηρούνται πάντα, αλλά ακόμα περισσότερο όταν πρόκειται η έρευνα να διεξαχθεί σε ευάλωτες κοινωνικές ομάδες όπως είναι π.χ. οι μετανάστες/τριες, οι μειονότητες, τα παιδιά, οι ψυχικά ασθενείς, ΛΟΑΤΚΙ άτομα, ή ομάδες και άτομα των οποίων οι συμπεριφορές ή δράσεις εμπεριέχουν τον κίνδυνο να οδηγήσουν στη δίωξή τους.

Λογοκλοπή είναι οποιαδήποτε, εκούσια ή ακούσια, αναφορά στο έργο, τα λόγια ή τις πρωτότυπες ιδέες άλλου ατόμου χωρίς να γίνεται σαφής παραπομπή στην πηγή τους. Η έκταση της λογοκλοπής μπορεί να ποικίλει από μια μεμονωμένη φράση ή πρόταση μέχρι και μια ολόκληρη εργασία, η οποία είναι διαθέσιμη στο διαδίκτυο ή αντλείται από άλλη πηγή. Ορισμένες ενέργειες, όπως η αγορά, η κλοπή ή ο δανεισμός μιας έτοιμης εργασίας, η αντιγραφή μιας ολόκληρης εργασίας ή ενός άρθρου από το διαδίκτυο, η πληρωμή τρίτου προσώπου για τη συγγραφή μιας εργασίας και η αντιγραφή μεγάλων τμημάτων κειμένου από κάποια πηγή χωρίς αναφορά και χωρίς εισαγωγικά αποτελούν αναμφισβήτητα λογοκλοπή. Επίσης, η χρήση μιας μοναδικής εργασίας σε δύο ή περισσότερα μαθήματα παραβιάζει τους κώδικες της ακαδημαϊκής ακεραιότητας, όπως και η παραγωγή μέρους ή ολόκληρης εργασίας με τη χρήση προγράμματος τεχνητής νοημοσύνης (AI).

Εντούτοις υπάρχουν ενέργειες οι οποίες δεν είναι σαφές σε ποιο βαθμό παραβιάζουν τους δεοντολογικούς κανόνες, καθώς η επεξεργασία της βιβλιογραφίας και των διαφόρων προσεγγίσεων κατά την ανάπτυξη ενός θέματος, η στήριξη των υποθέσεων εργασίας πάνω στο έργο άλλων συγγραφέων, η παραπομπή στο έργο των ειδικών σε ένα υπό μελέτη πεδίο κ.λπ. αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της εκπαιδευτικής διαδικασίας που έχει στόχο την ακαδημαϊκή εξειδίκευση και την ανάπτυξη της συνθετικής και κριτικής ικανότητας των φοιτητών/τριών. Συνεπώς, παρ' όλο που, πολύ συχνά, δεν υπάρχει εσκεμμένη πρόθεση εξαπάτησης και η παραβίαση είναι αποτέλεσμα απροσεξίας ή άγνοιας, είναι απαραίτητο, προκειμένου να αποφεύγεται η κατηγορία της λογοκλοπής, να δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην τήρηση κάποιων βασικών κανόνων όταν χρησιμοποιούνται στοιχεία, ιδέες, αποσπάσματα ή κείμενα από άρθρα, βιβλία, άλλες εργασίες ή διαδικτυακές πηγές.

Κλειδί για την μη παραβίαση των κανόνων αυτών είναι η υποχρέωση των φοιτητών/τριών, κατά τη συγγραφή μιας εργασίας ή της διατριβής τους, να ξεχωρίζουν σαφώς ποιο μέρος της εργασίας είναι δικό τους και ποιο μέρος προέρχεται από κάπου αλλού, καθώς επίσης να παρέχουν πλήρεις και συστηματικές παραπομπές για κάθε είδους «δάνειο» που έχουν χρησιμοποιήσει κατά την εκπόνηση της εργασίας τους. Η βιβλιογραφική παραπομπή πρέπει να επιτρέπει στον/στην αναγνώστη/στρια να ανατρέξει κατευθείαν στο κείμενο από το οποίο έχει ληφθεί το στοιχείο και, μάλιστα, στην ίδια έκδοση του βιβλίου ή του άρθρου που έχει χρησιμοποιηθεί. Γι' αυτό είναι απαραίτητο να γίνεται πλήρης βιβλιογραφική αναφορά με την έκδοση, τον τόπο και χρόνο έκδοσης κ.λπ. Ανακριβείς ή ημιτελείς αναφορές κινδυνεύουν να χαρακτηριστούν ως «μη αναφερόμενες πηγές», γεγονός που συνιστά μορφή λογοκλοπής. Επιπλέον, όταν σε μια εργασία υπάρχουν παραθέματα λέξη - προς - λέξη ή πιστή αναπαραγωγή κάποιου υλικού δεν αρκεί να γίνεται μια γενική αναφορά στην πηγή. Μια τέτοια παράλειψη αποτελεί μορφή «κρυμμένου» παραθέματος και άρα μορφή λογοκλοπής.

Συνεπώς, όταν χρησιμοποιούνται αυτούσια στοιχεία, αποσπάσματα, φράσεις ή ακόμα και ξεχωριστές λέξεις από κάποια έντυπη ή ηλεκτρονική πηγή πρέπει να τοποθετούνται σε διπλά εισαγωγικά («...») και να σημειώνεται η σελίδα από την οποία προέρχονται. Εάν το παράθεμα ξεπερνά τις τρεις-τέσσερις γραμμές θα πρέπει να εμφανίζεται, όχι μόνο σε εισαγωγικά, αλλά, σε ξεχωριστή παράγραφο και με μεγαλύτερο περιθώριο αριστερά και δεξιά από το κυρίως κείμενο. Επίσης, όταν κατά τη σύνταξη μιας εργασίας ο/η φοιτητής/τρια κάνει περίληψη των λεγόμενων ενός/μιας ή περισσότερων συγγραφέων, θα πρέπει αφενός να μην κάνει συρραφή των λόγων των άλλων, να χρησιμοποιεί δικά του/της λόγια και να δίνει πλήρη στοιχεία της πηγής, σύμφωνα με το σύστημα βιβλιογραφικής παραπομπής που υιοθετείται, και αφετέρου να διασαφηνίζει επαρκώς που τελειώνει η παράθεση των απόψεων ή λεγόμενων των συγγραφέων και που συνεχίζει σε δική του/της αξιολόγηση ή ερμηνεία.

Παρόμοια, αποτελεί μορφή λογοκλοπής όταν χρησιμοποιούνται στοιχεία από βιβλιογραφικές επισκοπήσεις για εξειδικευμένα θέματα, χωρίς να γίνεται σαφές ότι ο/η φοιτητής/τρια δεν έχει πραγματικά διαβάσει το έργο των ειδικών που αναφέρονται στην επισκόπηση, γεγονός που είναι εύκολα αναγνωρίσιμο ιδίως όταν τα βιβλία, άρθρα κ.λπ. είναι εξαντλημένα, δυσεύρετα ή σε κάποια ξένη γλώσσα. Επισημαίνεται ότι το «συμπλήμα» παραθεμάτων διαφορετικών συγγραφέων, ακόμα και όταν αναφέρονται οι πηγές, δεν είναι γόνιμος τρόπος επεξεργασίας της βιβλιογραφίας ενός επιστημονικού πεδίου, καθώς ο/η διδάσκων/ουσα αδυνατεί να αξιολογήσει τις ικανότητες αφομοίωσης, επεξεργασίας και κατανόησης των διαφόρων προσεγγίσεων, της αξιοποίησης και σύνθεσης της βιβλιογραφίας, την κριτική εμβάθυνση εννοιών, και, ακόμα περισσότερο, τη συμβολή του/της φοιτητή/τριας στην ανάπτυξη νέων ερευνητικών περιοχών και την πρωτοτυπία στη μεθοδολογική προσέγγιση ή τον εμπλουτισμό του γνωστικού αντικειμένου.

Τέλος, όταν γίνεται αναφορά σε «δευτερεύουσες πηγές», δηλαδή στοιχεία ή παραθέματα ενός/μιας συγγραφέα που αναφέρονται σε κάποιον/α άλλον/η, όποια μορφή και αν έχει αυτή η αναφορά, θα πρέπει, αφού γίνει έλεγχος της ορθότητας της αναφοράς (εφόσον αυτό είναι εφικτό), να γίνεται σαφές ότι το παράθεμα προέρχεται όχι από το αρχικό βιβλίο, άρθρο κ.λπ., αλλά από άλλη πηγή. Σ' αυτήν την περίπτωση, ο/η φοιτητής/τρια πρέπει να παραπέμψει τόσο στην πηγή του όσο και στην πηγή η οποία έχει χρησιμοποιηθεί στη συνέχεια ή σε ή οποιοδήποτε άλλο οπτικοακουστικό υλικό. Γενικά, οι φοιτήτριες/τές δεν θα πρέπει να κάνουν «κατάχρηση» της αναφοράς σε δευτερογενείς πηγές. Η χρήση τέτοιων πηγών δικαιολογείται μόνο όταν δεν υπάρχει δυνατότητα πρόσβασης στην αρχική

βιβλιογραφική αναφορά (π.χ. το πρωτογενές άρθρο ή βιβλίο), ούτε καν μέσω της πηγής που την αναπαράγει ή σχολιάζει.

Χρήση εργαλείων ανίχνευσης. Οι εργασίες των φοιτητών/τριών μπορούν να ελεγχθούν δωρεάν στην ιστοσελίδα: <https://www.plag.gr/>. Το Πανεπιστήμιο Κρήτης έχει προμηθευτεί στις βιβλιοθήκες του ένα μέσο ανίχνευσης-αποφυγής της λογοκλοπής, το λογισμικό Turnitin (<http://turnitin.com/en us/>), το οποίο είναι διαθέσιμο και στο σύστημα elearn.

5. Πρόγραμμα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης

(όπως επικαιροποιήθηκε από την 363η/21-04-2021 Συνέλευση του Τμήματος και εγκρίθηκε από την 460η/28-05-2021 Απόφαση της Συγκλήτου)

23.1. Στόχος και Περιγραφή του Προγράμματος

Το Τμήμα Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, με την απόφαση της 338ης/17-4-2019 Συνέλευσης του Τμήματος και την έγκριση της απόφασης αυτής από την 408η/16-5-2019 συνεδρίαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κρήτης, σύστησε και υλοποιεί Πρόγραμμα Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας (εφεξής Π.Π.Δ.Ε), με βάση το άρθρο 111 του Ν. 4547/2018 «Αναδιοργάνωση των δομών υποστήριξης της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει. Σύμφωνα με αυτό το άρθρο, η παιδαγωγική και διδακτική επάρκεια δύναται να πιστοποιηθεί με βεβαίωση που χορηγεί Τμήμα ΑΕΙ, μετά από παρακολούθηση ομάδας μαθημάτων που προσφέρονται στο πλαίσιο Ειδικού Προγράμματος Σπουδών.

Το Π.Π.Δ.Ε. συνιστά ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα με γενικό παιδαγωγικό και ειδικό διδακτικό περιεχόμενο, που εξασφαλίζει τη βασική παιδαγωγική και διδακτική κατάρτιση και εκπαίδευση των αποφοίτων του. Σκοπός του Π.Π.Δ.Ε. είναι να καλύψει τις ανάγκες παιδαγωγικής και διδακτικής επάρκειας των φοιτητριών/τών αλλά και αποφοίτων του, ώστε να αποκτήσουν τα τυπικά ή/και αυξημένα ουσιαστικά προσόντα και να δύνανται να εργαστούν ως Εκπαιδευτικοί κατηγορίας ΠΕ78 Κοινωνικών Επιστημών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και σε δομές Δια Βίου Μάθησης.

23.2. Οργάνωση του Προγράμματος

Το Π.Π.Δ.Ε. υλοποιείται από το Τμήμα Κοινωνιολογίας. Οι συμμετέχουσες/οντες σε αυτό έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν μαθήματα και από τα Τμήματα: Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης, Παιδαγωγικό Προσχολικής Εκπαίδευσης, Φιλοσοφίας και Ψυχολογίας. Με την ολοκλήρωση του Π.Π.Δ.Ε. οι συμμετέχουσες/οντες λαμβάνουν Πιστοποιητικό - Βεβαίωση Παιδαγωγικής και Διδακτικής Επάρκειας.

Επιστημονικός/ή Υπεύθυνος/η του Προγράμματος είναι ο/η εκάστοτε Πρόεδρος του Τμήματος Κοινωνιολογίας. Στο έργο του/της υποστηρίζεται από την Επιτροπή Προπτυχιακών Σπουδών του Τμήματος.

23.3. Κριτήρια επιλογής υποψηφίων

Στο Π.Π.Δ.Ε. γίνονται δεκτές/οί φοιτήτριες/ές που έχουν ολοκληρώσει το 5ο εξάμηνο σπουδών καθώς και απόφοιτες/οι του Τμήματος Κοινωνιολογίας, κατόπιν σχετικής Πρόσκλησης υποβολής αιτήσεων συμμετοχής, στο τέλος του εαρινού εξαμήνου κάθε ακαδημαϊκού έτους, η οποία δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Τμήματος. Απόφοιτες/οι αντίστοιχων Τμημάτων άλλων Πανεπιστημίων γίνονται κατά περίπτωση δεκτές/οί, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος.

Ο αριθμός των κατ' έτος εισακτέων/χθεισών καθορίζεται σε ετήσια βάση από τη Συνέλευση του Τμήματος, έπειτα από εισήγηση της Επιτροπής Προπτυχιακών Σπουδών. Για την επιλογή των φοιτητριών/τών λαμβάνεται υπόψη ο μέσος όρος βαθμολογίας τους συνδυαστικά με το εξάμηνο σπουδών που διανύουν και τα ECTS που έχουν αποκτήσει, μέχρι την ημέρα της αίτησής τους. Κριτήριο

κατάταξης για τις απόφοιτες/ους είναι ο βαθμός πτυχίου. Όσες/οι επιλέγονται, καταθέτουν αίτηση εγγραφής στο Π.Π.Δ.Ε. στη Γραμματεία του Τμήματος, πριν από την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους, στο οποίο προτίθενται να εκκινήσουν τη φοίτησή τους.

23.4. Αναλυτική περιγραφή του Προγράμματος

Το Π.Π.Δ.Ε. συνίσταται σε έξι (6) μαθήματα κατανεμημένα σε δύο (2) ενότητες: Α) μαθήματα θεωρητικής κατάρτισης και Β) μαθήματα ειδικής διδακτικής και διδακτική πρακτική άσκηση.

Τα μαθήματα της πρώτης ενότητας (μαθήματα θεωρητικής κατάρτισης) προσφέρονται από τη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών (Τμήμα Κοινωνιολογίας και Τμήμα Ψυχολογίας), από τη Σχολή Επιστημών Αγωγής (Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης και Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης) και τη Φιλοσοφική Σχολή (Τμήμα Φιλοσοφίας), ενώ τα μαθήματα της δεύτερης ενότητας (μαθήματα ειδικής διδακτικής και πρακτικής διδακτικής άσκησης) προσφέρονται αποκλειστικά από το Τμήμα Κοινωνιολογίας, είτε κατά το χειμερινό είτε κατά το εαρινό εξάμηνο. Ειδικότερα:

A. Μαθήματα θεωρητικής κατάρτισης

- Ένα (1) υποχρεωτικό μάθημα:

- Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης

- Τρία (3) μαθήματα από τα παρακάτω:

- Εισαγωγή στην Παιδαγωγική
- Κοινωνιολογία των Παιδαγωγικών Θεωριών
- Εκπαιδευτικές Πολιτικές Ένταξης
- Εκπαιδευτική Έρευνα-Δράση
- Αξιοποίηση και Εφαρμογή των Ψηφιακών Τεχνολογιών στη Διδασκαλία
- Φιλοσοφία της Παιδείας
- Θέματα Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής και Ιστορικής Παιδείας
- Θέματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
- Εκπαίδευση και ετερότητα
- Αναπτυξιακή Ψυχολογία και Μάθηση
- Ιστορία της Εκπαίδευσης
- Εκπαιδευτική Ψυχολογία

B. Μαθήματα Ειδικής Διδακτικής και Πρακτική Διδακτική Άσκηση

- Δύο (2) υποχρεωτικά μαθήματα

- Διδακτική της κοινωνιολογίας
- Πρακτική διδακτική Άσκηση*

(*για την εγγραφή στο μάθημα «Πρακτική Διδακτική Άσκηση» (ΠΡΑΚ501) απαιτείται η επιτυχής παρακολούθηση των δύο άλλων υποχρεωτικών μαθημάτων και ενός τουλάχιστον μαθήματος επιλογής)

Τα παραπάνω μαθήματα απευθύνονται κατεξοχήν σε όσες/όσους συμμετέχουν στο Π.Π.Δ.Ε., μπορούν όμως να τα παρακολουθήσουν και φοιτήτριες/ές είτε του Τμήματος Κοινωνιολογίας είτε άλλων Τμημάτων που δεν συμμετέχουν σε αυτό, ανάλογα με τη διαθεσιμότητα των θέσεων που τυχόν

καθορίζονται κάθε φορά από τον/την διδάσκοντα/ουσα και τη Συνέλευση του Τμήματος. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος μπορεί να αναπροσαρμόζεται ο κατάλογος των προτεινόμενων μαθημάτων.

Οι συμμετέχουσες/οντες που έχουν παρακολουθήσει με επιτυχία κάποια από τα μαθήματα του Π.Π.Δ.Ε. κατά τη διάρκεια των σπουδών τους και πριν την εισαγωγή τους σε αυτό, μπορούν να τα αναγνωρίσουν μετά από αίτημα τους προς την Επιτροπή Προπτυχιακών Σπουδών.

Ως ελάχιστος χρόνος φοίτησης ορίζονται τα δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα.

Για τα μαθήματα που αφορούν αποκλειστικά στο Π.Π.Δ.Ε. και δεν υπολογίζονται ως μαθήματα του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, δεν προβλέπεται η διανομή δωρεάν συγγραμμάτων.

23.5. Κατάλογος μαθημάτων

A. Μαθήματα Θεωρητικής Κατάρτισης

Τύπος Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Τμήμα/ Κωδικός Μαθήματος	Ώρες/ Εβδομάδα	ECTS
Υποχρεωτικό	Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης	Κοινωνιολογία: ΕΚΠΚ248 ΠΤΠΕ: ΕΠΑ 304 ΠΤΔΕ: Α05 Π01	3	5
3 μαθήματα κατ' επιλογή	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική	ΠΤΔΕ: Α01Π01	3	5
	Κοινωνιολογία των Παιδαγωγικών Θεωριών	Κοινωνιολογία: ΕΚΠΚ 253	3	5
	Εκπαιδευτικές Πολιτικές Ένταξης	Κοινωνιολογία: ΕΚΠΚ250		
	Εκπαιδευτική Έρευνα-Δράση	Κοινωνιολογία: ΕΚΠΚ251	3	5
	Φιλοσοφία της Παιδείας	Φ: ΦΒ255	3	5
	Αξιοποίηση και Εφαρμογή των Ψηφιακών Τεχνολογιών στη Διδασκαλία	ΠΤΔΕ: Α06Π02	3	5
	Θέματα Διαπολιτισμικής Παιδαγωγικής και Ιστορικής Παιδείας)	ΠΤΔΕ: Α06Π02	3	5

	Θέματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης	Κοινωνιολογία: ΕΚΠΚ254	3	5
	Εκπαίδευση και ετερότητα	Κοινωνιολογία: ΕΚΠΚ249	3	5
	Εκπαιδευτική Ψυχολογία	Ψυχολογία: Ψ1302 ΠΤΔΕ: Β03Π01	3	5

Β. Μαθήματα Ειδικής Διδακτικής και Πρακτική Διδακτική Άσκηση

Τύπος Μαθήματος	Τίτλος Μαθήματος	Τμήμα/ Κωδικός Μαθήματος	Ώρες/ Εβδομάδα	ECTS
Υποχρεωτικά Μαθήματα	Διδακτική της Κοινωνιολογίας	Κοινωνιολογία: ΔΙΔΚ205	3	5
	Πρακτική Διδακτική Άσκηση*	Κοινωνιολογία: ΠΡΑΚ501	3	15

* 23.6. Ρυθμίσεις Πρακτικής Διδακτικής Άσκησης (απόφ. 343ης/23-10-2019 Συνέλευσης)

Η Πρακτική Διδακτική Άσκηση (ΠΡΑΚ501):

Διεξάγεται σε σχολική μονάδα της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που βρίσκεται στην έδρα του Τμήματος (Ρέθυμνο). Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η διεξαγωγή της σε σχολική μονάδα εκτός Ρεθύμνου, κατόπιν σχετικής αίτησης του/της συμμετέχοντα/ουσας.

Δομείται στη βάση τριών (3) αξόνων δραστηριοτήτων:

- στην παρακολούθηση διδασκαλιών,
- στη συμμετοχή στη σχολική ζωή (διοικητικό έργο, εξωδιδακτικές δραστηριότητες - γιορτές κλπ.) και
- στο σχεδιασμό και υλοποίηση διδασκαλιών από τη φοιτήτρια - τον φοιτητή.

Έχει το εξής πλαίσιο:

α) Περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) ημέρες παρουσίας των φοιτητών/τριών στη Σχολική Μονάδα. Ο αριθμός αυτός αναλογεί περίπου σε μία (1) ημέρα την εβδομάδα, κατά το εξάμηνο της πραγματοποίησής της.

β) Στις ημέρες αυτές προγραμματίζεται η παρακολούθηση περίπου είκοσι έξι (26) ωρών διδασκαλίας μαθημάτων αρμοδιότητας Εκπαιδευτικών ΠΕ78 (Κοινωνικών Επιστημών). Στις ώρες αυτές περιλαμβάνεται και η διεξαγωγή δύο (2) αυτόνομων Διδασκαλιών στη σχολική τάξη, από κάθε φοιτητή/τρια.

γ) Στην περίπτωση που δεν συμπληρώνεται ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός ωρών παρακολούθησης, η διάρκεια της Πρακτικής Διδακτικής Άσκησης μπορεί να επεκτείνεται μέχρι τη συμπλήρωση των ωρών αυτών.

23.7. Ζητήματα συμμετοχής προπτυχιακών φοιτητριών/τών

Οι φοιτήτριες/ές μπορούν να επιλέγουν μαθήματα για το Π.Π.Δ.Ε. είτε ως μέρος του Προπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών τους είτε ως πρόσθετα μαθήματα, οπότε και δηλώνονται επιπλέον στην εξαμηνιαία δήλωση μαθημάτων για την απόκτηση του Πτυχίου.

Τα μαθήματα που επιλέγονται για το Π.Π.Δ.Ε. δεν προσμετρώνται γενικά στο εξαμηνιαίο όριο των μαθημάτων που μπορούν να δηλώσουν οι φοιτήτριες/τές και έτσι μπορούν να παρακολουθήσουν μαθήματα του Π.Π.Δ.Ε. καθ' υπέρβαση του επιτρεπόμενου εξαμηνιαίου ορίου ECTS. Στην περίπτωση αυτή, τα καθ' υπέρβαση μαθήματα δεν λαμβάνονται υπόψη στα μαθήματα που υπολογίζονται για την απόκτηση του Πτυχίου Κοινωνιολογίας, μπορούν όμως να αναφέρονται στο Παράρτημά του. Σε κάθε περίπτωση, τα ECTS που αντιστοιχούν στα μαθήματα αυτά πιστώνονται στο Π.Π.Δ.Ε. μόνο αν δεν προσμετρώνται στα ECTS των μαθημάτων του προπτυχιακού κύκλου σπουδών.

Στην περίπτωση που φοιτήτρια/τής αποφασίσει να διακόψει τη συμμετοχή του στο Π.Π.Δ.Ε., δεν μπορεί να μεταφέρει στο πτυχίο μαθήματα τα οποία δήλωσε καθ' υπέρβαση του επιτρεπόμενου εξαμηνιαίου ορίου ECTS, λόγω της συμμετοχής της/του σε αυτό.

Το Πιστοποιητικό-Βεβαίωση του Π.Π.Δ.Ε. χορηγείται μόνο μετά από τη λήψη του Πτυχίου.

Το Π.Π.Δ.Ε. λειτουργεί ανεξάρτητα από το Προπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος και τις επιμέρους απαιτήσεις του. Η ολοκλήρωση των σπουδών στο Τμήμα δεν επηρεάζει τη συμμετοχή και φοίτηση στο ΠΠΔΕ, η οποία συνεχίζεται κανονικά και μετά την απόκτηση του πτυχίου.

23.8. Ζητήματα συμμετοχής αποφοίτων

Για τις/τους απόφοιτες/τους που εγγράφονται στο Π.Π.Δ.Ε. εκδίδεται ιδρυματικός λογαριασμός του Πανεπιστημίου Κρήτης (για δηλώσεις μαθημάτων, παρακολούθηση μαθημάτων στο elearn κ.λπ).

Ο αριθμός των μαθημάτων που δηλώνεται σε κάθε εξάμηνο δεν περιορίζεται, με εξαίρεση τη δήλωση της Πρακτικής Διδακτικής Άσκησης (ΠΡΑΚ501) που υπόκειται στους περιορισμούς της παρ. 4.

6. Χορήγηση Βεβαίωσης «Γνώσης Πληροφορικής ή/και χειρισμού Η/Υ»

Σύμφωνα με απόφαση της 419ής/24-09-2025 Συνέλευσης του Τμήματος Κοινωνιολογίας, το Τμήμα Κοινωνιολογίας χορηγεί στους/στις αποφοίτους του Βεβαίωση «Γνώσης Πληροφορικής ή/και Χειρισμού Η/Υ», η οποία αποδίδεται κατά την αποφοίτησή τους, υπό την προϋπόθεση ότι ο/η φοιτητής/τρια έχει παρακολουθήσει και εξεταστεί επιτυχώς σε τουλάχιστον τέσσερα (4) προπτυχιακά εξαμηνιαία μαθήματα, τα οποία, σύμφωνα με την εκτίμηση του Τμήματος, εντάσσονται σε κάθε ακαδημαϊκό έτος στην περιοχή της Πληροφορικής ή/και του Χειρισμού Ηλεκτρονικών Υπολογιστών. Η ρύθμιση αυτή στηρίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία [Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμ. 85/2022 (ΦΕΚ 232/Α' /17-12-2022)], καθώς και στις προβλέψεις του ΑΣΕΠ περί Προσόντολογίου του Δημοσίου.